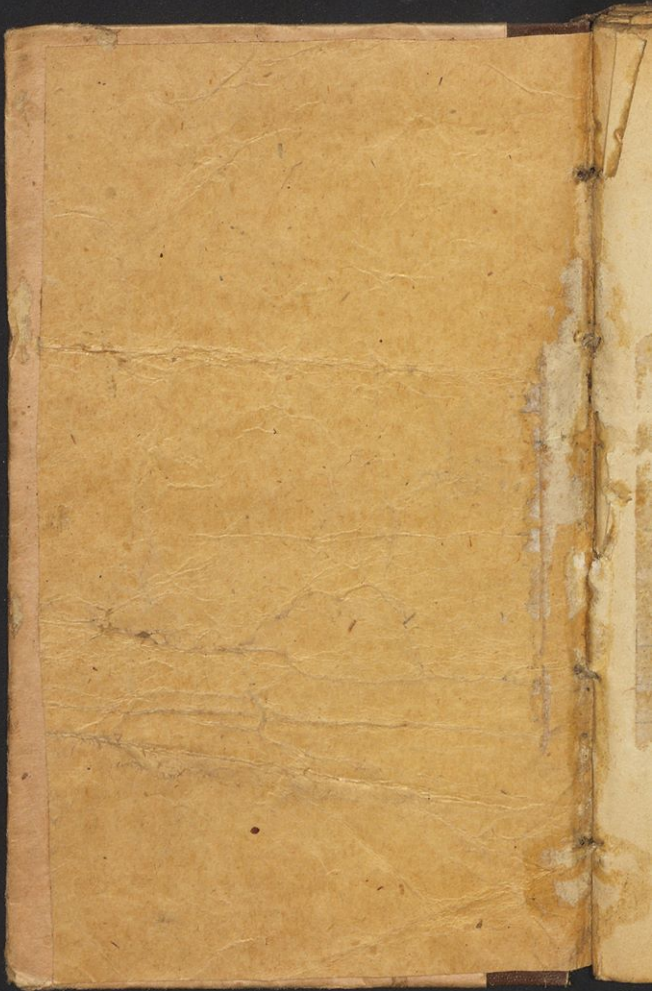

90. n.

MALI VSEVEDEŽ

✱ LJUBLJANA ✱
ZALOŽIL ANTON TURK KNJIGAR

Vezan: 90 k.

5000.

Mali Vsevedež.

Žbirka zanimivih in kratkočasnih spretnosti.

Po raznih virih in skušnjah nabral

Silvester K.

Cena 60 vin.

V Ljubljani 1906.

Založil in prodaja Anton Turk, knjigar.

Lj. 49. / 36. /

125210

N 2004/2531

Predgovor.

Zimski večeri ne dolgočasijo premnogokrat samo pojedinca, ampak tudi cele družbe, ako jim zmanjka snovi za razgovarjanje in zabavo. Kaj naj počnejo, kako si naj preženejo dolge ure, ki se vlečejo včasih kakor enobarven trak brez konca in kraja? Pride pa v družbo kakšna oseba, ki se zna pokazati s to ali ono spretnostjo, takoj je zanimanje tukaj in kmalu je zabava v najboljšem teku. Duhovi se vzbude iz zaspanosti in govornica jame teči kakor potoček, kadar ga je toplo pomladansko solnce rešilo in vzbudilo iz ledenih okov.

V naši knjižici je zbrano precejšnje število raznih spretnostij, katere se dajo izvršiti večinoma brez vsake priprave; če je pa že poslednje kje treba, dobi se lahko ali v gospodarstvu ali pa v lekarni in povzroča le malo stroškov.

V prvi vrsti naj spretnež, ki hoče v družbi izvajati razne spretnosti, gleda, da si pridobi neko potrebno stopinjo vaje. Ako gre poskus gladko od rok — večina poskusov temelji samo na prevari navzočih gledalcev — očara gledalce ali pa povzroča mnogo smeha in zabave. Čaranje v pravem pomenu besede je le prazna govornica, v katero verujejo le praznovorni ljudje.

Nadalje naj sledijo tukaj še nekatera navodila:

1. Gledalce zanimaj z živahno besedo; tako te prav pazljivo poslušajo, gledajo ti v oči in

marsikatera rokohitrost ostane na ta način neopazovana. Spretnož naj gleda, da nima družba časa, premišljevati čez to in ono.

2. Ponavljanje tega ali onega poskusa je zadeva, ki se ima iz gotovih vzrokov opustiti. Pri ponavljanju manjka namreč zanimanja, a ob enem je nevarnost, da bi znala tajnost postati izdana, ker bi se to ali ono opazilo, kar se je prvič pregledalo.

3. Mnogokrat je na mestu, da se ne pove naprej, kaj se bode izvršilo. Lahko se namreč pripeti, da se tudi najbolj spretnemu umetniku izjalovi kateri poskus. Zgodi se kaj takšnega, nadomesti se takoj s kakšno drugo spretnostjo in naj bo ta še tako skromna.

4. Poskusi naj se vrše kolikor mogoče zvečer pri luči in sicer na posebnem, ako se le da, na nekoliko vzvišenem prostoru. Gledalci morajo biti v primerni daljavi. V ospredju naj stoje na mizici kakšne priprave, vseeno, ali se rabijo ali ne. Tudi luč naj stoji v ospredju. Na takšen način dado se razni manjši predmeti in razne potrebne snovi in malenkosti prav lahko prikriti.

5. Ne izvrši nobenega poskusa, katerega se nisi prej vabil.

Na podlagi teh par migljajev bode se vsakomur lahko posrečilo s svojimi izvajanji kratkočasiti zbrane družbe. Ob koncu je pridjanih še nekaj zastavic, katere se lahko porabijo med poskusi, kadar umetnik potrebuje nekaj časa za svoje priprave.

Založnik.

I. Kemično-fizikalčne spretnosti.

Goreči jabolčni režlji.

Razreži jabolko na režlje in vtakni v vsakega podolgast košček kafre in sicer od zgoraj tako, da se zadnja ne bode videla. Ako primeš reželj za spodnji konec in prižgeš kafro, videti bode, kakor bi reželj gorel liki sveči.

Goreča voda.

Namoči košček belega sladkorja v vinski cvet (eter) in ga vrži potem v kozarec, ki je do polovice napolnjen z vodo. Ako prižgeš daljši košček papirja in ga podržiš nad vodo, bode ta začela goreti. Ko ugasne ogenj, pusti vodo nekaj časa stati in poskus se bode dal še večkrat ponoviti.

Goreč robec, ki ne zgori.

Vzemi kolikor mogoče fin in tanek žepni robec, manjšo obliko kakor ima, boljši je, in ga namoči dobro v čisto vodo. Ko si ga dobro izžel, pomoči ga rahlo z vinskim cvetom in ga zažgi. Gorel bode brez škode.

Negorljiva karta.

V kozarcu vode raztopi precej galuna, namoči v to tekočino karto in pusti jo, naj se posuši. Ako jo držiš v ogenj, ne bode gorela.

Prstan na niti, ki je zgorela.

Namoči nit v vodo, v kateri si raztopil precej soli. Da se zadnje ne porabi veliko, vzame se seveda kolikor mogoče malo vode. Nit se mora potem posušiti. Ako obesiš na takšno nit prstan, držiš nit v roki in jo zažgeš v pepel, vendar ne bode prstan padel na tla.

Negorljiv les.

Vzemi del mizarskega kleja (lima) in ga raztopi v vodi, a v drugi posodi stori tako z delom galuna. Obe tekočini pomešaj potem in s to mešanico pomaži les. Takšen les ne bode gorel, čeprav si ga moral prej posušiti.

Jajce v steklenici.

Jajce se mora tako dolgo namakati v hudem kisu (jesihu), da postane lupina celo mehka in se da jajce skoraj kakor testo valjati. Takšno jajce spraviš potem lahko v steklenico. Ako priliješ mrzle vode, dobi jajce kmalu svojo prvotno obliko. Navadno mora jajce v kisu ležati tri dni.

S tem poskusom naredi se lahko sledeča šala: družbi pokaži jajce in vrži je potem pri oknu ven. Gledalcem trdi, da si vrgel jajce v steklenico, ki stoji zunaj pod oknom. Brž pošlji enega izmed navzočih po steklenico, ki si jo seveda že prej pripravil in pokaži jo začudeni družbi.

Jajce, ki začne samo goreti.

Vzemi jajce in naredi na obeh koncih fino luknjico, potem pa izpihni vso vsebino. Lupino posuši prav dobro na solncu. Ko je suha, napolni jo s sledečo mešanico: z žveplom, s solitrom in z nepogašenim apnom, katere si prej dobro premešal; od vsakega je vzeti enak del. Da jajce lahko izpihneš, lahko narediš na eni strani luknjico z iglo. Napolnjeno jajce zamaši z apnom, da bode videti kakor pravo. Ako vržeš takšno jajce v vodo, bode se kmalu prikazal plamen. Stori se to najbolje v temi in če ne gori, vsaj žari.

Kakor kamen trdo jajce.

Položi kurje jajce pet dni v kis (jesih), potem je pa zagrebi trideset dni v sol in postalo bode trdo kakor kamen.

Jajce v prstanu.

Hočeš komu naprimer dragoceno pisanko podariti, položi jajce tri dni v hud kis, da postane celo mehko. S previdnim sukanjem spraviš lahko takšno jajce v prstan — ali je zlat ali ne, je na tvoji volji — in ko si spraviš jajce do sredine, namoči je v mrzlo vodo. Dobilo bode razun pasu okrog srede svojo prvotno obliko, nato je lahko pobarvaš, ako hočeš.

Izbočen napis na jajcu.

Vzemi jajce z debelo lupino, umij je dobro, obriši je in daj je dobro posušiti. V toplo mast namoči novo pero in naredi na jajce napis. Ko

se je napis strdil, položi jajce prav previdno in počasi, da se mast ne odstrani, v kozarec s hudim kisom ali pa z žvepleno kislino, katero si pa prej pomešal z vodo. Črez tri ure vzemi jajce zopet ven, umij je v sveži vodi in napis bode lepo izbočen. Kislina namreč razje lupino, le na mestu, kjer je mast, ne more do nje. Na ta način se lahko tudi kaj nariše na jajce.

Plavajoče jajce.

Raztopi v kozarcu vode precej soli. To tekočino napolni do polovice velikega kozarca, ostalo polovico pa s svežo vodo. Zadnji opravek moraš prav previdno izvršiti, ker se ti sveža voda vsede na dno. Najbolje je, ako jo s pomočjo žlice polagoma ob straneh kozarca spustiš na solno raztoplino. Čista voda se ne loči celo nič od raztopline in videti je v kozarcu samo ena tekočina. Nato vzemi drugo enako posodo in jo napolni z navadno vodo. Ako spustiš jajce v vodo, bode se vsedlo na dno, ako pa je poteni položiš v kozarec z raztoplino, vsedlo se bode le tako daleč, kakor daleč sega čista voda, na raztopljeni pa bode plavalo.

Stoječe jajce.

Znano je, kako je Kolumb postavil jajce pokonci na mizo; priitisnil je je namreč tako močno ob mizno ploščo, da se je lupina udrila in je jajce stalo. Spretnež naredi lahko to celo drugače in sicer tako, da mu ostane jajce celo. Najprej se mora jajce 10—15 minut dobro tresti, da se rumenjaki zmeša z beljakom in se prvi kot težji vsede na dno. Jajce se potem da po-

staviti na mizo, seveda ne takoj na prvi mah, ampak še le s poskušavanjem, dokler ne stoji. — Reč se ložje izvrši, ako se naredi v jajce malo luknjico, skozi katero se spusti nekaj drobnih svinčenih zrnc ali pa nekaj živega srebra. Luknjica se mora zopet zamašiti z voskom ali mavcem (gipsom), da se ne opazi. Tako preparirano jajce seveda se mora pred gledalci skrivati, ker je sicer vsakdo lahko postavi pokonci. Najložje se izvrši spretnost tako: Med družbo se razdeli iz pletarčka več navadnih jajc, med katerimi je skrito preparirano in katero se obdrži za sebe. Nihče ne bo mogel poskusa izvršiti. Takšno jajce stoji tudi na robu kozarca ali sklede, na noževem hrbtu itd.

Lahko se pa poskus izvrši z navadnim jajcem tudi tako. Črez mizo mora biti pogrnjen prt. Pred se natrosiš neopazovan nekaj zrnc soli in ná teh se ti bode kmalu posrečilo postaviti jajce pokonci, sosebnó če si prej s prstom jajce nekoliko omočil. Tako postaviš lahko jajce, na katerem se je bila po prvem poskusu prijela sol, tudi na rob sklede ali kozarca. Predno se da jajce drugemu v roko, mora se sol odbrisati, kar se z malo spretnostjo prav lahko zgodi. Prt mora biti bel, da se sol ne vidi.

Grozd v steklenici.

Ta poskus potrebuje več časa. Kadar se delajo na trsju že grozdički, priveže se steklenico z ožjim vratom na kol in se postavi pod grozdič tako, da visi ta v steklenico. Zadnja se pusti na svojem mestu tako dolgo, dokler ni grozd docela zrel. Grozd se odreže in se ne da

drugače dobiti iz posode, da se zadnja stre. — Kakor z grozdom izvršiš lahko ta poskus tudi z drugim sadjem.

Jajce kuhano v mrzli vodi.

V lonec daj samo toliko mrzle vode, kolikor je pokriva jajce. To pokaži družbi. Na lonec pritisni potem pokrivalko, a glej, da med tem neopazovano spustiš v lonec nekaj živega apna. Jajce se bode kmalu skuhalo. — Ako hočeš poskus bolje izvršiti, daj si narediti posodo, ki bode imela dva dna. Gornje dno mora biti fino naluknjano in se mora dati izvzeti. Med obe deni živega apna, položi več jajec v posodo, pokaži jo družbi in nalij mrzle vode. Takšno posodo ti naredi klepar (Spengler) prav poceni.

Sežgana pisava na roki.

Z beljakom napiši neopazovano na roko nekaj besed. Mesto beljaka je dobra tudi slana voda. Dotične besede napiši tudi na listič in ga vpričo gledalcev zažgi. S pepelom si odrgaj roko in pisava se bode videla na koži.

Papir, ki se sam vžge.

V solitreni kislini raztopi nekaj bakra (krajcar) in sicer pusti baker tako dolgo v kislini, dokler ni zadnja nasičena, to se pravi, dokler ne topi več in razjeda bakra. V to tekočino namoči bel pivni papir in ga posuši, a ga zopet večkrat namoči in posuši. Ako tako pripravljen papir približaš vroči peči, bode se nagloma vžgal.

Papir, ki noče goreti.

Postavi na rahel ogenj nekoliko vode in v nji pokuhaj galuna (Alaun), katerega prej stolči v prah. V to tekočino namoči večkrat pivni papir (velja tudi navadni) in ga zopet posuši. Kadar je suh, ne bode hotel goreti.

Žareče oglje, ki ne prežge robca.

Črez pokrov srebrne ure napni prav močno snažen robec. Ako položiš na robec žareče oglje, ne bode ga prežgalo, ker gre toplota v uro.

Žareče oglje ne speče v roko.

Govoriti začneš naprimer tako-le: „Vsi ste že slišali o treh mladeničih v žareči peči. Dokazati vam hočem, da je kaj tacega mogoče v mali meri še danes. Ljudje so, ki so tako trdni, da jim ogenj nič ne more in k tem ljudem smem prištevati tudi svojo malenkost. Le glejte! Tale žareči ogelj vzamem v roko, a ne peče me. Ako kdo dvomi, da bi ogelj ne bil žareč, naj bode tako prijazen in ga vzame v svojo roko. Prosim! Komu je ljubo?“ — Spretnež moraš si prej dlan pomazati z mešanico iz rumenjaka, arabskega gumija (kakršnega rabiš za lepljenje) in prahu iz škroba (Stärke). Mešanica se mora na roki posušiti. Ogelj držiš lahko precej časa.

Papir nad lučjo, ki ga ne vžge.

Ako držiš navaden papir nad gorečo svečo in pihaš od zgoraj, ne bode se list vžgal, ker s pihanjem odvodiš toploto.

Novec, ki se raztopi v orehovi lupini.

V žlici razgrevaj solitar tako dolgo, da mu izpuhti vsa voda. Od tega solitra vzemi tri dele in jih dobro pomešaj ter zmelji z enim delom žvepla in enim delom prav drobne in suhe žagovine. Nekaj te mešanice napolni v orehovo lupino, daj povrh mali srebrni ali bakreni novčič, katerega stolči v valček, da ne zavzema preveč prostora, povrh pa napolni zopet prejšnje mešanice toliko, da jo potlačiš in še nekoliko nakupičiš. Mešanico zažgi potem z vžigalico in ko bode izgorela do dna, imel bodeš raztopljeno snov, lupina pa bode samo očrnjena.

Novec, ki se raztopi v vroči vodi.

Najprej naredi iz mehkega ila dve ploščici, v kateri stisni srebrni novce, tako da bodeš imel celotno obliko novca v ilu. Ploščici posuši potem prav dobro, a prej še naredi do odtiskov zarezo, skozi katero bodeš pozneje lahko vlival sledečo raztoplino: v žlici raztopi nad ognjem 8 gramov vismuta (kovine), 5 gramov svinca in 3 grame cina. To raztopljino vlij v ilnato obliko. Dobil bodeš novcu podobno, srebrno svetlečo se reč, katera se takoj raztopi, ako jo vržeš v vodo, ki vre nad ognjem.

Sveča, ki se vžge v vodi.

Naredi svečo iz 500 gramov voska, 60 gramov žvepla, 60 gramov nevgašenega apna in 30 gramov orehovega olja, ne pozabi na stenj (Docht) in daj jo v vodo. Vžgala se bode sama od sebe.

Belo vino izpremeniti v rudeče.

V kozarec z belim vinom vrži neopazovan nekoliko bražiljkega prahu (Fernambukpulver) in vino postane takoj rudeče. Mesto bražiljke vzameš lahko tudi stolčene košenilje (Cochenille). Takšno porudečeno vino postane takoj zopet belo, ako vzameš nekoliko citroninega soka in ga kaneš v kozarec.

Kako se prereže steklenica.

Položi okrog steklenice na mestu, kjer jo hočeš prerezati, nit, ki si jo namočil v terpentini in vžgi nit. Ko je nit zgorela, potegni naglo s čopičem, katerega si namočil v mrzlo vodo, okrog steklenice tako, da odstraniš ž njim nit in dosegeš si, kar si želel.

Kako se lahko s črnilom piše na les.

Ako pišeš navadno s črnilom na les, razlije se ti črnilo in črke postanejo nerazločne. Da se to ne zgodi, stoli gumi v prah, pomoči vanj volneno cunjo ter drgni ž njo les, na katerega hočeš pisati. Ako si les dobro drgnil, bodeš prav lahko pisal nanj in črnilo se ti ne bode raztekalo.

Plavajoča šivanka.

Napolni kozarec z vodo celo do vrha. S suhimi prsti primi suho šivanko in položi jo prav rahlo in previdno (horizontalno) na površje vode, tako da bodeta konica in uhlja šivanke nakrat legla na vodo in šivanka ne bode utonila, ampak plavala bode na površju vode.

Kalna voda se sčisti.

V kalno vodo daj nekoliko galunovega prahu (Alaunpulver) in voda se takoj sčisti. Za 10—12 litrov kalne vode zadostuje samo žličica imenovanega praška.

Goreča snežna kepa.

V snežno kepo vtakni neopazovan košček kafe in to vžgi. Videti bode, kakor bi gorela kepa in čeprav se bode sneg tajal, vendar bode kafa gorela naprej.

Megla nad praznima krožnikoma.

Da povzročiš meglo nad praznima krožnikoma, ravnaj takole. Najboljša sta dva mala krožnika iz porcelana. V prvega vlij nekoliko solne kisline (Kochsalzsäure) in jo z obračanjem krožnika dobro prelivaj na vse strani, potem jo pa odlij. Ravno tako naredi z drugim krožnikom, a mesto solne kisline vzemi salmijakovca (Salmiakgeist). Pazi pa, da si krožnika ne prideta prehitro preblizu. Potem pokaži krožnik za krožnikom gledalcem, naj vidijo, da sta prazna in ju postavi skupaj na mizo. Takoj se bode nad njima naredil gost oblaček, ki bo postajal večji in večji, kakor bi še kuhala voda.

Belo mleko se izpremeni v rudeče.

Ako vržeš nekoliko vinsko-kamene soli (Weinsteinsalz) v belo mleko, postalo bode takoj rudeče.

Kako se pripravi ruta, da ne pušča vode.

Tanko ruto nadrgaj dobro z lesičjekovim semenom ali prahom in ne bode puščala vode. V robcu lahko preneseš vodo in ne bodeš je izgubil niti kapljice. Lesičjek raste po gozdih in v dolgih vrveh, ki poganjajo po dva klasja. Ako jih nabereš, odpade iz klasja rumenkasti prah, ki gori skoraj kakor smodnik. Ponekod imenujejo lesičjek tudi omelišje (Bärlapp).

Rudeča roža se izpremeni v belo.

Odreži svežo rudečo rožo, katera se je začela razcvitati. Ako jo podržiš nad gorečim žveplom, postala bode bela in ostane takšna nekaj časa. Razume se, da bodeš znal žveplo prikrivati.

Začarano citronino drevo.

Na bel papir naslikaj z navadnimi barvami, katere omakamo z vodo, citronino drevesce z zelenimi listi. Sadje pa naslikaj s citroninim sokom — nevidno za oko — ali pa z mlekom, čebulinim in česnjevim sokom na primerna mesta. Kakor se je slika posušila, ne bode o sadju nič videti. Ako pa podržiš listič nad ognjem ali pa maješ ž njim nad lučjo (pri mirnem držanju bi ti znal list zgoreti), prikazalo se bode sadje v svoji naravni barvi. Podobico znaš podariti kateremu izmed družbe.

Pobeljeno rožo zopet v rudečo izpremeniti.

Zgoraj naveden poskus z rudečo rožo, ki se nad gorečim žveplom izpremeni v belo, bode gotovo

začudil gledalce. Ako deneš takšno iz rudeče v belo izpremenjeno rožo v svežo vodo, postala bode v nekaterih urah zopet rudeča. Pobeljeno rožo lahko postaviš v posodo z vodo in jo prikriješ s kakšnim prtom, rekoč, da se mora na podlagi tvoje čarovniške moči in oblasti izpremeniti v rudečo. Lahko jo tudi daš kateri osebi, da si jo shrani v omari. Ko gre čez nekaj časa gledat, našel bode v svoje veliko začudenje rudečo rožo.

Rudečo rožo izpremeniti v zeleno.

Roža — in naj ima barvo katerokoli — postane takoj zelena in sicer krasno zelena, ako jo zmočiš s salmijakovcem (Salmiakgeist).

Belorudečo rožo izpremeniti v temnorudečo.

Polij na belorudečo rožo nekaj kapljic vitrijolnega cveta (Vitriolgeist) in takoj bode temnorudeča. Če jo poliješ s salmijakovcem, postala bode lepo zelena, a takoj zopet rudeča, ako jo boš zmočil z vitrijolnim cvetom.

Cvetlice skupno izpremeniti po barvi.

Da lahko cvetlice skupno izpremeniš po barvi, potrebuješ praška, ki ga narediš iz sledečih snovi in katere moraš prav dobro premešati: nekaj ambre (dobiš v lekarni), 30 gramov salmijaka, 15 gramov vinsko-kamene soli (Weinsteinsalz), 15 gramov lugove soli ali pepelike (Potasche), 4 grame lavendlovega olja, 15 gramov živega apna in dva divja, v prah zdrobljena kostanja. Te snovi dobro premešaj in daj v

steklenico z veliko odprtino — kakršna se na primer rabi za ukuhano sadje — zamaši jo z zatičem (gobo) in preveži počrez svinjski mehur ali pergamentni papir, katerega pa moraš (enega kakor drugega) dobro pomazati z oljem, da se snovi ne izpuhte. Vse cvetlice, ako so tudi zvezane v šop, bodo se po barvi izpremenile, ako jih obesiš ali podržiš nad prašek. Ostri duh praškov izpremeni vse barve in sicer bodo na primer bele cvetlice postale rumene, rudeče bodo črne, vijoličaste zelene, bledorudeče svetlo-zelene itd.

Črnilo, ki izgine v 24 urah.

Skuhaj šiške, katere najdeš na hrastovem listju (krogljicam podobne izrastke) v razjedni vodi (Scheidewasser) in primešaj nekoliko železnega vitrijola (zelenega), arabskega gumija in salmijaka. Ako pišeš s to tekočino, izginila bode pisava v 24 urah brez vsakega sledu.

Pisava, ki se da čitati le takrat, ako jo zmociš z vodo.

Vzemi zdrobljenega galuna in ga raztopi v vodi. S to tekočino lahko potem pišeš na papir, kateri pa je najbolji, ako je hrapav; pero mora biti seveda novo in čisto. Pisava se potem posuši in se ne vidi. Da jo lahko čitaš, potegni papir parkrat skozi snažno vodo in pisava se bode prikazala lepo bela. Sosebno lahko jo bodeš čital, ako jo podržiš proti luči. Ako hočeš ves sum odvrniti od pisma, napiši pismo z navadnim črnilom, ob robu pa s prej imenovano tekočino to, kar hočeš povedati dotični osebi celo tajno.

Pisava, ki postane še le v vodi črna.

Zdrobi železnega (zelenega) vitrijola in ga raztopi v vodi. Nato napiši na snažen papir z novim peresom pismo. Kdor hoče to pisavo čitati, mora vzeti na pol litra vode 8 gramov zdrobljenih šišek s hrastovega listja (Galläpfel), dobro premešati, tekočino precediti skozi prt in in skozi tekočino potegniti pismo. Pisava bode postala takoj črna.

Pisava, ki se prikaže še le nad ognjem.

Zdrobljenega galuna (Alaun) raztopi v vodi, napiši pismo z novim in snažnim peresom in daj jo posušiti. Ako podržiš pismo nad ognjevo vročino, dala se bode pisava lahko brati, ker postane črna. Vzameš pa tudi lahko prav hudega kisa (Essig), v katerega dobro pomešaj jajčevega beljaka in nekoliko živega srebra. Ta tekočina se potem rabi za pisanje in zadnje se mora posušiti; da se pa pismo lahko čita, mora zgoreti. Treba je torej previdnega ravnanja.

Tajna pisava.

Pokuhaj nekaj škroba (Stärke) v vodi, napiši na papir in daj pisavo k sušenju. Pisava se ne bode videla. Ako pa pomažeš papir z jodovo tinkturo (to dobiš, ako jod raztopiš v vinskem cvetu), dobila bo pisava vijoličasto barvo.

Spremenljivo črnilo.

Pisava z raztoplino železnega vitrijola postane črna, ako jo pomočiš s pokuhovino hrastovih šišek (Galläpfel), kakor je to navedeno že

preje. Pisava pa zopet izgine, ako potegneš čez njo s čopičem (Pinsel), katerega si pomočil v solno kislino ali pa z vodo pomešano žvepleno kislino. Da se pisava pokaže drugič, pomoči jo z raztoplino vinskega kamna (Weinsteinlösung), a takrat bode le rumenkaste barve.

Simpatetične tinte sploh.

Simpatetične tinte se imenujejo one, katere so nevidne, kadar pišemo ž njimi. Vidijo se le toliko za pisavca, kolikor se kaže mokrota. Ko se zadnja posuši, je papir bel. Da se pisava vidi, treba je pripomočkov, kakor n. pr. mraza in toplote. Pismo se mora potegniti ali skozi mrzlo vodo, ali se mora držati nad ognjem, ali pa se mora pomočiti s kakšno tekočino. Nekaj takšnih tint in sredstev smo že navedli, druga pa sledijo na tem mestu:

a) Modra pisava. Piše se z novim in snažnim peresom z raztoplino navadnega vitri-jola, h kateri se mora dati malo razjedne vode (Scheidewasser). V vodi se nekoliko modre barve (Berlinerblau), ki so pripravljene za vodo (Wasserfarbe) razmoči in ž njo se potegne s čopičem čez pisavo. Zadnja je potem lepo modra.

b) Rudeča ali zelena pisava. V vreli vodi pokuhaj modre listke v rži cveteče modrice (Kornblume), ki je kot plevel znana. Najbolje je, ako natrgaš listke v glinasto posodo, jih poliješ s kropom, dobro premešaš in pustiš, da se ohladi. Med hlajenjem mora biti posoda pokrita. Ohlajeno tekočino precedi skozi snažen prt in jo hrani, dokler je ne rabiš. Ako pišeš s to tekočino na papir, imej pripravljeno gobo, ka-

tero si namočil na eni strani v z vodo pomešan vitrijolni cvet (Vitriolgeist), na drugi strani pa v raztoplino vinsko-kamene soli (Weinsteinsalz) in vprašaj, kakšna naj postane pisava, rudeča ali zelena. Kakor druga oseba želi, tako lahko storiš. Vitrijolni cvet, s katerim potegneš po pisavi, naredi zadnjo rudečo, raztoplina vinsko-kamene soli pa zeleno.

c) Tajna pisava v raznih barvah. Za pisavo vzamejo se samo takšne tekočine ali takšni soki, ki nimajo barve, ki pa so po posušenju nekoliko lepljaste (mastne), a vseeno nevidne. Ako potrosiš črez papir raznobarvne praške, nalepijo se ti na pisavo in ta dobi dotično barvo, katero je imel prašek. Za pisavo se rabijo sledeči brezbarvni sadni soki: jabolčni, hruševi, citronin, kutinov, čebulin, korenjev, pa tudi mleko se da rabiti. Pisava, kadar je suha, se posuje z zlatim ali srebrnim prahom, ali pa z navadnim, prav finim peskom, kateri se prej pobarva z raznimi barvami.

d) Bela tinta, ki postane na solnceu modra. Vzemi prsteno, takozvano tung-kameno kislino (Tungsteinsäure) in jo raztopi v vreli vodi in naj se potem posuši, da jo lahko stolčeš v prah. Ta prah pomešaj potem z mrzlo vodo, da dobiš gostljato, mleku podobno tekočino, s katero napišeš pismo. Ako položiš takšen nevidljivo napisan list na solnce, postala bode pisava modra.

Tajna pisava s štirimi črkami.

Izberi si po svoji volji štiri črke iz abecede. Te črke sestavljaš lahko potem tako, da jih

imaš za vse ostale črke. Vzemimo naprimer črke a, b, c, d. Iz teh lahko narediš sledečo abecedo:

A, E, I, O, U, B, C, D, F, G, H, K, L,
c, d, b, a, cd, dd, bd, ad, dc, db, da, cb, ca,
M, N, P, R, S, T, V, Z, Ž, Č, Š,
bc, ba, cc, ab, ac, bb, aa, ccc, ddd, bbb, aaa.

Hočeš n. pr. s tem tajnim alfabetom napisati sledeči stavek: „Bog vse vidi!“, pisal bodeš tako: „dd a db — aa ac d — aa b ad b!“

Vzameš si pa lahko tudi druge štiri črke. Takšna abeceda se po večkratni rabi prav naglo zapomni.

Dve podobi ugasneta luč in jo zopet prižgeta.

Vzemi dve leseni glavi, ki imata v usta odprtino. Če je nimata, ju pa naredi. Te dve glavi postavi na mizo, ali ju pa obesi na steno. V prve usta daj malo smodnika, v druge usta pa malo fosforja. Prižgano svečo podrži najprej pred usta one glave (lahko je tudi cela podoba), katera ima smodnik. Smodnik puhne in ugasne luč. Svečo moraš potem takoj podržati pred usta druge glave, v kateri je fosfor. Svečin stenj (Docht) je še vroč, prižgal bode lahko gorljivi fosfor in ta zopet bode prižgal svečo.

Ugašenje sveče z lijakom.

V družbi naredi ta poskus mnogo smeha. Kdor namreč drži lijak (Trichter), kakršnega rabimo za nalivanje steklenic z ozkim vratom — za silo se naredi lahko tudi iz lepenke (Pappendeckel) ali debelega papirja — naravnost pred se, ne bode mogel luči ugasniti in naj piha

tudi z vso močjo. Zrak, katerega pihneš skozi ozko lijakovo cev, umakne se ob široki steni ven in luč ostane celo mirna. Ugasnil pa jo bodeš, ako nastaviš lijak tako, da je kateri rob luči nasproti.

Bengaličen ogenj, bel.

Zdrobi v prah 12 delov solitra, 5 delov žvepla in $2\frac{1}{2}$ dela žveplenega antimona (Spießglanz). Ta prašek dobro premešaj. Ko je premešan, daj ga na kamen ali opeko in ga zažgi. Prašek ne bode puhnil, ampak bode lepo mirno z bleščečo belo lučjo gorel.

Bengaličen ogenj, zelen.

Vzame se 45 delov solitarno-kislega barita, 10 delov klorno-kislega kalija, 10 delov žvepla, 1 del žveplenega antimona.

Bengaličen ogenj, rudeč.

Vzame se 45 delov solitarno-kislega strontijana, 4 dele klorno-kislega kalija, 13 delov žvepla in 2 dela finega olja. Naredi se dobro premešan, fin prašek. Paziti pa je: klorno-kisli kalij mora se posebej zdrobiti v prah, solitarno-kisli strontijan pa se mora v železni posodici pazljivo in polagoma pregrevati, da postane prašek.

Bengaličen ogenj, moder.

Vzame se 15 delov klorno-kislega kalija (chlorsaures Kali), 5 delov solitarja, 11 delov žvepla, 5 delov bakrenega okisa (Kupferoxyd).

Klornokisli kalij se ne sme z drugimi snovmi drobiti! — Vzameš pa lahko tudi te dele: 1 del žvepla, 2 dela posušenega zelenega volka (Grünspan) in 9 delov klorno-kislega kalija. Zeleni volk se dobi najložje, ako namočiš bakra v kis (ocet, jesih).

Bengaličen ogenj, rumen.

Zmešaj sledeče praške: 1 del oljnatih saj, 1 del žvepla in 6 delov solitarno-kislega natrona.

Bengaličen ogenj, vijoličast.

Posuši dobro in zdrobi v praške: 6 delov črnega bakrenega okisa (Kupferoxyd), 20 delov krede, 25 delov žvepla in 49 delov klorno-kislega kalija. Zadnjega moraš posebej zdrobiti in potem z drugimi praški dobro premešati.

V vodi goreča luč.

Vzame se 500 gramov voska, nekaj žvepla in nekaj živega apna; vse se zmeša in primeša se še nekoliko orehovega olja. Iz te mešanice naredi svečo, skozi katero mora biti stenj (Docht). Ako vržeš v vodo to svečo, prižgala se bode sama in začela goreti.

Led nad ognjem.

Na trinožček postavi krožnik s snegom, ledom in kuhinjsko soljo. Na ta krožnik postavi drugega z vodo. Pod trinožček pa postavi posodico z žarečim ogljem. Žarina bode začela tajati mešanico v prvem krožniku, tajanje pa bode

povzročilo takšen mraz, da bode voda v drugem krožniku zmrznila.

V topli sobi na mizo primrznjena žlica.

Ta poskus nas skoraj spominja ravno imenovanega. V žlici zmešaj soli in snega, na mizo kani nekaj kapljic vode in postavi vanjo žlico z mešanico. Sneg se bode jel tajati in bode v zvezi s soljo povzročil toliko mraza, da bode žlica primrznila k mizi.

Luč, ki se ne da izpihniti.

Naredi si svečo iz enakih delov voska in prav čistega žvepla. Ako prižgeš tako svečo in jo podržiš kateremu izmed družbe, naj jo izpihne, ne bode mogel tega storiti.

Obraze razsvetliti tako, da so popačeni.

V vinskem cvetu raztopi soli in žafrana, pomoči v to tekočino košček pavole (bombaža) in jo prižgi. Pri tej luči bodo dobili beli obrazi zeleno barvo, rudečica lic in ustnic pa bode temna.

Ugasnjeno luč z nožem prižgati.

Na noževo konico natakni tako, da ne bode nihče videl, košček fosforja, potem pa ugasni svečo. Ako stenju (Docht) hitro približaš noževo konico, vžgal se bode fosfor na vročem stenju in luč bo zagorela.

Smodnik z udarcem zažgati.

4 dele čistega solitarja pomešaj z 1 delom čistega fosforja. To mešanico položi v papir in

jo zavij. Ako udariš s kladivom po zavitku, bode se vsebina takoj užgala.

Grški ogenj.

Izpihni jajce in je napolni z živim apnom in žveplom. Luknjici zamaši z voskom, vrži jajce v vodo in takoj se bode vnel plamen. Roko moraš hitro umakniti, da se ne opečeš.

Vulkan ali ognjenik.

Vzemi enake dele zdrobljenega žvepla (žvepleno cvetje) in pilovine, katere dobiš lahko pri vsakem ključarju. Iz teh snovi naredi s pripomočjo vode testo, katero spravi v lonec in ga pokrij s kakšnim platnom, za katero ni škoda. Lonec zakoplji v zemljo in naredi čez njega majhen griček. Čez nekaj dni bode postajala zemlja topla, bode začela razpokline dobivati, iz razpokline pa se bodo dvigali žvepleni sopari. Naposled se bode prikazal plamen, ki bode okrog sebe bruhal nek črn in rumen prah. Da se ti pa poskus dobro posreči, ne smeš vzeti premalo snovi. Prav dobro se ti bo reč obnesla, ako vzameš vsake snovi 12 $\frac{1}{2}$ kilograma.

Zvezdni utrinki.

Naredi iz žvepla in solitra prašek, in ga namoči s citroninim sokom. Nalij tudi nekaj kapljic močnega žganja in naredi iz tega testa male kroglice. Ako se postaviš na kakšno višino (visoko lestvo), jih prižgeš in spuščáš na tla, bodo videti, kakor zvezdni utrinki.

Vodovod v sobi.

Vzemi 5—6 kozarcev in jih postavi na mizo tako, da bode vsak prihodnji stal višje od prejšnjega. Stati morajo v primerni daljavi narazen. Samo v najnižje stoječi kozarec nalij vode, vse kozarce pa zveži tako, da položiš več pavolnatih niti od enega kozarca do drugega. Del niti mora viseti nekoliko v kozarec, konec pa v najvišji kozarec. Kmalu bode začela voda lezti po nitih naprej v drugi kozarec, od tukaj naprej v tretjega in naposled bode jela kapljati v najvišje stoječi kozarec.

Pivo in voda ločena v enem kozarcu.

Izreži kosec papirja tako, da bode kolikor mogoče sodil v kozarec, katerega hočeš rabiti. Kozarec napolni do polovice s pivom, spusti papir na pivo, da bode na njem plaval, potem pa previdno in rahlo dolij vode. Papir bode splaval na vrh in tukaj ga lahko odstraniš. Na splošno začudenje bodeta ostala pivo in voda ločena. Zdaj se lahko obvežeš, da hočeš iz ravno istega kozarca izpiti prej pivo, nego vodo. Nihče ti ne bode verjel. V to svrho vzemi slamno bilko, vtakni jo do dna kozarca in na takšen način bodeš prav lahko izpil pivo. Če se ti vode ne poizljubi, pustiš jo lahko v kozarcu.

Lonec izpije iz sklede vodo.

Napolni skledo z vodo, v loncu pa zažgi nekoliko papirja. Kakor hitro ogenj ugasne, povezni naglo lonec z odprtino v vodo in lonec bo izpil zadnjo iz sklede.

Voda ne teče skozi lijak.

Vzemi lijak (Trichter), ki ima prav tenko cev. Nastavi ga na steklenico z ozkim vratom in jo prav dobro zamaši, da ne bode mogel zrak iz steklenice uhajati. Ako naliješ v lijak vode, ne bode tekla v steklenico.

Z vodo streljati iz ključa.

V votel ključ napolni vode in ga močno zatakni z zatičem (gobo). Ako držiš nato ključ nad lučjo, naredila se bode v ključevi votlini para in bode z glasnim pokom odbila zatič.

Elektrika brez stroja.

Postavi štiri močne pivne kozarce na tla in nanje desko. Ako stopi kdo na njo in ga tepeš nekaj časa s kakšno kožuhovino ali z lisičjim repom po hrbtu, izvlekel mu bodeš s sključenim prstom prav lahko iskro iz nosu. Seveda se ta najbolje vidi v temi.

Cvetlični popki se naglo razcveto.

Poreži cvetlične popke, ki so že dovolj razviti, na prav kratke peclje in jih postavi v vodo, v kateri si bil prej raztopil solitar. Naglo se bodo popki razcveteli.

Sveže cvetlice pozimi.

Dokler so cvetlice, kakor naprimer rože ali nagelni še v popkih, poreži jih, rane pa zamaži s pečatnim ali pa s cepilnim voskom. Popke ovij previdno v papir. Potem vzemi zabojček,

napolni ga do polovice s suhim, drobnim peskom, položi povrh ovite cvetličine popke in nasuj nanje zopet suhega peska, dokler ni zaboj poln. Zadnji se mora nato pokriti in na hladnem kraju shraniti. — Ako hočeš imeti pozimi sveže cvetlice, vzemi te popke, odstrani vosek, postavi popke v kozarec z vodo, v kateri si raztopil solitarja in kmalu bodo začeli cveteti.

Cvetoča veja pozimi.

Odreži v mesecih decembru, januarju ali februarju dolgo in debelo vejo in sicer opoldne takega dne, ki je hladen, jasen in sije solnce. Vejo namoči za dve uri v tekočo vodo, da ta izvleče omrzlino iz skorje in se lupine popkov omehčajo. Vejo nesi nato v toplo sobo in jo vtakni v posodo, v kateri je voda in nekoliko živega apna in pusti jo stati v tej vodi dve uri. Potem se vzame vejo ven in se v posodo prilije sveže vode, da brstje ne postane preveč krepko. Da se voda ne usmrdi, prideni nekoliko zelenega vitrijola. Najbolj čudno je, da se cvetje prikaže prej, nego listje. Ako opustiš apno, prikaže se listje pred cvetjem. Ta poskus se lahko izvrši z breskvinimi, črešnjevimi in hruševimi vejami.

Skakajoče jabolko.

Zvrtaj v jabolko luknjo in daj vanjo nekoliko živega srebra. Luknjo zamaši zopet in daj jabolko na srednje toplo peč. Kmalu bode začelo skakati.

Razkosanje kamena.

Razžari kamen na ognju prav močno in imej pripravljeno tanko, v mrzlo vodo namočeno vrvico. Ko je kamen dovolj vroč — najbolje se razžari, ako trosiš v ognju nanj suho žagovino — osnaži ga naglo pepela, napni črez kamen vrvico in jo sproži po kamenu, kakor delajo enako tudi tesarji s tesarsko vrvico po lesu. Kamen se bode razletel ravno tam, kjer ga je zadela mokra vrv. Čim bolj je vroč kamen, tem bolje se posreči poskus.

Luč modre barve.

Naredi si stenj iz pavole (bombaža) in ga namoči v raztoplino lugove soli ali pepelike (Potasche) ali pa tudi v raztoplino kalijeve soli. Ta stenj (Docht) naglo posuši in daj ga v svetilko s špiritom. Luč, katero dobiš, bode modre barve.

Pisava na beljaku trdokuhanega jajca.

Naredi si črnilo iz hrastovih šišk (Galläpfel), katere si zdrobil v prašek, galuna in kisa in napiši besedilo na sveže jajce. Ako daš jajce v krop in je pokuhaš, bode pisava na lupini izginila, a poznala se bode znotraj na beljaku.

Da novčič v skledi izgine in se zopet vidi.

V skledo daj majhen novc in postavi skledo na mizo. Okrogstoječi naj se od sklede oddaljijo toliko, da se jim novc skrije ravno za sklednim robom. Ako vliješ nato v skledo vode, bode se novčič zopet videl, ker lomi voda žarke.

Voda se poleti izpremeni v led.

Da to izvršiš, napolni malo stekleničico z vodo in jo ovij s platneno cunjico. Cunjico zmoči potem z močnim vitrijolnim eterjem (Vitrioläther) in sicer večkrat. Eter se kmalu izpuhti, a voda bode v nekaterih minutah izpremenjena v led in mogoče je, da ti razžene stekleničico.

Salata, ki vzraste v pol uri.

Ta poskus iznenadi marsikaterega gledalca. Postavi na mizo posodo z zemljo in nasej seme, potem pa zmoči vse skupaj z vodo. V pol uri bodo se prikazale majhne rastlinice, ki bodo rastle naprej. Priprave pa so te: salatno seme — velja tudi peteršiljino — mora se pred poskusom 24 ur namakati v dobrem vinskem cvetu. Zemlja sestoji iz dveh delov dobre vrtno prsti, med katero je pomešan en del sivega apna. Voda, s katero se nasejano seme in pripravljena prst fino pokropi, upliva kakor dež, apno povzroča toploto in rastline začnejo trenutkoma rasti.

Obrnjena kupica z vodo.

Napolni kupico z vodo do vrha, pritisni nanjo karto ali trd kosec papirja, obrni kupico počasi in drži karto, dokler ni kozarčeva odprtina spodaj. Ako odmakneš roko, ostala bode voda v kupici, ker pritiska zunanji zračni tlak toliko močno na karto, da ne more voda izteči.

Živo jajce.

Naredi na eni strani jajca luknjico in izprazni vsebino. V prazno lupino deni živo pi-

javko in zamaši luknjico z mavcem (gipsom). Ako postaviš tako jajce na mizo, bode se začelo gibati in se zvečer pri luči potakalo proti njej.

Zvenjene cvetlice se osvežijo.

Šopu prireži približno tretjino stebliča in ga vtakni v vrelo vodo; v vreli vodi pusti šop tako dolgo, dokler se prva ne izhladi. Cvetlice bodo potem prav kakor sveže iz vrta.

Goreč čaj.

V čašo toplega čaja vrzi košček sladkorja, katerega si bil namočil v vitrijolno nafto. Čaj bode takoj zavrel in se vžgal, ako se mu bodeš približal z gorečo vžigalico.

Kako se seže v vodo in se ne zmočijo prsti.

Nad vodo, ki naj ne bo globoka, potrosi precej lisičjekovega semena ali omeliševine (Bärlappsamen), velja pa tudi dobro stolčena kolofonija in brez skrbi lahko sežeš v vodo.

Ogenj ti ne škoduje.

Pripravi si tekočino iz sledečih delov: 250 gramov galuna (Alaun), 1 liter vode in 45 gramov vitrijola. Ta tekočina ti varuje tudi lase, obleko in druge gorljive tvarine pred ognjem, seveda le nekaj časa.

Svinec se razstopi v papirju.

Podrži v papir prav trdno ovito svinčasto kroglo v ogenj in videl bodeš, da se bode raz-

topila, a papir bode ostal nepoškodovan. Na-
posled sevega zgori tudi papir.

Goreča luč v ustih.

Otrni dobro svečo in ko gori zopet s pra-
vilno lučjo, podrži jo pred odprta usta. Šapo
potegni prav krepko v se in plamen se bode
legel v usta, a te ne spekel. Kakor hitro pa
čutiš, da ne bodeš mogel več vleči sape, od-
makni hitro svečo.

Ognježerec.

Zdrobi arabski gumi in ga pomešaj z vodo
v gostljato tekočino. Ž njo si namaži ustnici, zobe,
nebo in jezik. Ko se je gumi posušil, položi ku-
hane odrezke govejega mesa v špirit in ga prižgi.
Goreče koščke mesa smeš brez škode deti v usta
in jih pojesti.

Plinova luč na mizi.

V steklenico daj vode in plinovine, potem
pa nakani previdno še nekoliko žveplene kisline.
Steklenico zatisni dobro z zatičem, kateri ima
skozi sredino tanko stekleno cev; ta mora imeti
na koncu prav fino luknjico. Ako podržiš pred
zadnjo gorečo vžigalico, prižgala se bode modra
lučica. V steklenici se je namreč razvil vodik
(Wasserstoffgas), ki rad gori.

Luč, ki da navzočim obrazom mrtvaško barvo.

Na mali krožnik nalij nekoliko vinskega
cveta (Weingeist), premešaj nekoliko soli in

zdrobljenega žvepla; v tekočino namoči stenj (Docht), ki si ga naredil iz pavole in ko je dovolj moker, ga prižgi. Ako ugasneš druge luči, videti bodo navzoči obrazi z mrtvaško barvo.

Zveplo se da v roki zažgati.

Namaži si roko s 30 grami belega sleza (Eibisch), ki si ga stolkel z jajčjim beljakom. Ko je roka suha, smeš brez skrbi v nji zažgati stolčenega žvepla.

Kako počti pivova čaša vsled glasu.

Vzemi čašo, kakršna se rabi za pivo in s trkanjem poskusi, ako ima čist glas. Potem jo drži povprečno pred usta ter zavpij z vso močjo v njo ali v glasu, katerega ima sama ali pa za oktavo višje. Čašo pretrese glas tako, da počti.

Kako steklenica ne počti nikdar.

Ako [rabiš steklenico, ki bi naj ne počila, pokuhaj jo nekaj časa v olju in jo potem počasi ohladi. V takšno steklenico vliješ lahko krop in ne bode ti počila.

Subjektivne barvne posebnosti.

Zapiši s črno tinto na rudeč papir nekaj besed in daj jih pri belem dnevu čitati drugi osebi; rekla bode, da je pisava zelena.

Prilepi na rumeno pobarvano steno košček belega papirja in glej ga nekaj časa celo nepremično; pri belem dnevu se ti bode zdel višnjev.

Položi na polo belega papirja košček rudečega in reci kateremu izmed navzočih, naj gleda nekaj časa nepremično na rudeči kos; ako vzameš tega proč, videl bo gledalec pri svetlobi mesto belega papirja le zelenega.

Goreče brodovje.

Ta zanimiv poskus se da izvršiti tako. Prilij 1 $\frac{1}{2}$ kilograma lanenega olja in $\frac{1}{2}$ kilograma petroleja med 4 kilograme sveže žganega apna. Nato vzemi lesene kladice (lesene kose), navrtaj in izdolbi jih in jih napolni s prej imenovano mešanico. Tem lesenim kosom znaš od zunaj dati približno obliko ladij (ali čolnov), a tako, da bodo lahko plavali po vodi. Tudi jarbole in jadrnike z jadrji jim znaš narediti; te namoči prej s kafrovim cvetom (Kampfergeist). Kose navrtaj od več strani, da more priti voda do mešanice. Brodovje položi na ribnik in sicer ob rahlem vetričku in kmalu bodeš videl prizor gorečega in se potapljajočega se brodovja.

Goreč vodomet.

V votlo bakreno krogldo nalij špirta, v katerem si raztopil nekoliko kafe. Luknjo zgoraj dobro zamaši, a pritrdi še prej tanko, proti koncu koničasto (zoženo) cev, katera pa sme segati le malo v krogldo, sicer se nareja sopar okrog nje in ne more pri cevi ven. To krogldo postavi na žareče oglje, paro pa, ki uhaja iz cevi, prižgi z vžigalico in videl bodeš lep, goreč vodomet.

Prstan iz vode vzeti, a si ne zmočiti prstov.

Polovicopivovega kozarca vode izlij na plošnat (močno plošnat) krožnik in vrzi v vodo prstan. Nato podrži goreč papir pod poveznjen (navzdol obrnjen) pivov kozarec, da postane zrak redek in povezni ga prav naglo na krožnik (poleg prstana). Vsa voda bode šla v kozarec in prstan bodeš lahko pobral s suhimi prsti.

Prti, ki ne puščajo vode.

Raztopi 120 gramov mila v 1 1/2 kilogr. vode in primešaj to k raztopljeni, katero si dobil iz 250 gramov galuna, raztopljenega na 4 1/2 kilograma vode. K tej mešanici prideni še 375 gramov lima. Ako namočiš v to tekočino prte, ne bodo puščali vode.

Vino z vodo pomešati in ju zopet ločiti.

Pomešaj vino in vodo v kozarcu in ga postavi na mizo. Na stol poleg mize pa postavi prazno kupico. Nato vzemi volnen trak (pavolnat), pomoči ga v vodo in ga napelji z enim koncem v gornji, z drugim koncem pa v spodnji kozarec. Voda bode se stekala po traku v spodnji kozarec, vino pa bode ostalo v prvi kupici.

Tri tekočine v enem kozarcu ločene.

V visoko kupico nalij vode, na vodo salatnega olja, a prav previdno ob strani kozarca še prav močno žganega žganja. Ker je zadnje ložje od olja, plavalo bode zgoraj, olje bode v sredini in voda na dnu. Najboljši je mesto žganja vinski cvet.

Goreča voda.

Napolni porcelanasto posodo z vodo in vrži v temi v njo košček sladkorja, katerega si pomočil prej v fosforjev eter (Phosphoräther). Površina vode se bode svetila kakor ogenj in če pihaš na vodo, gibala se bode kakor plameni.

Pok brez smodnika ali puške.

Svinjski mehur prav močno napihni in ga zmoči; še boljši je goveji mehur. Obesi ga potem nad vročo (železno) peč. Nihče se ne bode nadejal, kaj se bode zgodilo, ako obesiš mehur tako, da se ni nihče brigal zanj. Zrak se začne vsled toplote raztezati in naposled razžene mehur, ki počí kakor pištola. Pok je tem hujši, čim večji je mehur in čim močnejše je napihnjjen.

Plesoča podoba.

Iz podolgaste gobe (zatiča) izreži podobico (figuro) brez nog. Ogrni ji plašček, a mesto nog jo podpri s štirimi 50 do 75 mm dolgimi, močnimi svinjskimi ščetinami. Ako igraš glasovir in postaviš to figuro na rezonančno dno, jela bo smešno plesati in se obračati.

Varanje tipa.

Iz meče naredi majhno krogeljico. Potem položi sredinec črez kazalec (tretji prst čez drugega) in začni tako z obema prstnima koncema valjati krogeljico sem in tje in v krogu po mizi. Dozdevalo se ti bode nakrat, kakor bi imel dve krogeljici.

Belo karto izpremeniti brez barve v bledorudečo.

Belo karto namoči prej v čist vinski kis (ocet, jesih) ali pa jo samo pomoči ž njim. Ko je zopet suha, ne bode nihče videl, kaj se je z njo zgodilo; ako jo potem podržiš nad toploto luči ali ognja (zadnji je boljši, ker luč zakadi karto), postala bode bela karta bledorudeča.

Belo karto brez barve izpremeniti v črno.

Vzemi nekoliko solitarne kisline in jo pomešaj z enakim delom vode; to mešanico nalij na živo srebro in jo pusti na srebru stati nekaj dni. Na ta način dobiš simpatetično tinto, s katero pomaži karto in posuši poslednjo. Videti bo lepo bela. Ako pa rečeš komu, naj jo da na toplo peč, postala bode celo črna.

V prt ovito jabolko razrezati.

Vzemi prav krhko jabolko in je rahlo pokrij s prtom. Položi vse na mizo. Ako vdariš z nožem po jabolku, bodeš je precepil, a prt bode ostal cel.

Lahko vzameš tudi papir, katerega pa moraš oviti okoli nožnega rezila. Ako režeš krhko jabolko, bode se dalo lepo prerezati, papir pa bode ostal nepoškodovan.

Steklo se reže s škarjami.

Vzemi kos tenke šipe, ki nima nobene napake, kakor naprimer mehurčke in podrži steklo pod vodo. Potem vzemi škarje in začni rezati. Poskus se bode dal celo lepo izvršiti.

Palico na dveh kozareih prelomiti.

Vzemi palico iz suhega lesa in postavi na dva stola, ki stojita v primerni daljavi drug od drugega, po en kozarec. Na kozarca položi palico. Nato vzemi drugo palico in udari ž njo s prav krepkim in naglim udarcem na vodoravno ležečo. Ta se bode prelomila in padla na tla, kozarca pa bodeta ostala cela. Udariti moraš seveda ravno na sredino palice.

Iz smetane se ne da narediti surovo maslo.

Ako vržeš v smetano košček sladkorja, znaš smetano umetati, kakor dolgo hočeš, a nikdar ne bodeš naredil iz nje surovega masla.

II. Spretnosti s kartami.

Kako uganiti karto, katero si je kdo zapomnil.

Karte najprej dobro premešaj in si zapomni spodnjo karto, predno položiš celo igro na mizo. Izmed igre naj si potegne druga oseba karto in si jo zapomni, a tebi je naj ne pokaže. Karta se položi na mizo, druge karte pa na njo. Potem daš karte tretji osebi, katera jih naj večkrat prevzdigne. Karte vzameš zdaj v roko in jih pregleduješ, kakor bi bogsigavedi kako pazljivo in umno štel. Ker si si pa zapomnil prej zadnjo karto, bode prva pred njo tista, katero si je druga oseba zapomnila. S samim prevzdigavanjem se namreč celo nič ne zmešajo karte.

Kako uganiti karto, ki se jo je zapomnilo izmed 12 kart.

Napiši na mizo dvanajst črk:

A, B, C, D, E, F, G, H, I, K, L, M;

na te črke položi po eno karto in reci kateremu izmed družbe, naj si eno zapomni. Tebi jo ne

sme pokazati ali pa imenovati. Vzemimo torej primer, da si je oseba zapomnila karto nad črko G. Zdaj reci osebi, naj od izbrane karte, katera je po številu sedma, šteje naprej, 8, 9... in sicer začeni pri karti nad M nazaj do A in zopet od M nazaj tako daleč, da pride do dvakratnega števila kart in še za eno več. Ker je 12 kart, bode torej dvakratno število 24 in še $1 = 25$. Ker je torej $G = 7$, bode $M = 8$, $L = 9$, $K = 10$ ... $A = 19$ in zopet $M = 20$, $L = 21$ in tako bode oseba štela do 25, kazaje s prstom po vrsti na karte in tam bode obstala, torej pri G. Neposredno si torej zadel.

Ali pa vzemimo, da si kdo natihoma izbere karto nad D, torej četrto. Ti mu zdaj reci, naj začne s prstom kazaje šteti pri M nazaj do A in zopet od M nazaj tako dolgo, da pride do 25. Pri M mora začeti šteti s tistim številom, katero pride v številni vrsti prvo za številom izbrane karte. Ker je D — karta četrta, bode štel (tiho seveda, a pri 25 mora obstati) $M = 5$, $L = 6$, $K = 7$ ... $A = 16$ in zopet $M = 17$, $L = 18$ ... $D = 25$.

Kako uganiti karto iz kateregakoli števila kart.

To se izvrši na ravno prejšnji način. Vzemimo kakšne primer. Ako imaš 10 kart, napiši na mizo po vrsti 10 črk, torej:

A, B, C, D, E, F, G, H, I, K;

karte položi na črke in sicer na vsako črko po eno. Oseba izmed družbe naj si misli karto, katera je kjerkoli v vrsti. Ker je 10 kart, vzame

se dvojno število, torej $2 \times 10 = 20$ in še 1 več, torej 21. Ti reci tedaj osebi, naj položi prst na karto nad K in naj šteje v številni vrsti naprej do 21 in sicer naj začne s številom, ki pride prvo za številom karte, katero si je mislil. Recimo, da si je oseba mislila karto nad črko H . Ta je v vrsti osma. Ako se šteje zdaj naprej, in se kažejo karte nazaj, je karta nad $K = 9$, $I = 10$, $H = 11 \dots A = 18$ in zopet $K = 19$, $I = 20$ in $H = 21$. Pri 21 mora oseba obstati in ti več za karto.

Kako prideš do števila 21, ne povej. To nareja stvar bolj umetno. Ako imaš 15 kart, rečeš, naj šteje do $(2 \times 15 + 1 =) 31$, ako imaš 7 kart, rečeš, naj šteje do $(2 \times 7 + 1 =) 15$ itd.

Kako uganiti dve karti.

Pri knjigovezu daj si karte za spoznanje obrezati tako, da je ena nekoliko širši, ena pa nekoliko daljši od drugih. Kadar obreže po dolgem, vzame se eno karto preč, kadar se pa obreže po širokem, da se prej odvzeto karto nazaj, a se vzame katero drugo. Ako torej poznaš ti dve karti, pokaži daljšo eni osebi, širšo pa drugi. Ti že itak veš, da je prva naprimer srčni kralj, druga pa naprimer karina sedmica. Karte daj nazaj v igro in daj jih premešati. Ker je obreza neznatna, ne bode nihče opazil prevare. Najbolje pa je, ako premešaš sam. Seveda so takšne karte za ravno ta primer v eni in isti družbi le enkrat za rabo, sicer bi se kdo namislil, čemu sta vedno ravno eni in isti karti na vrsti.

Izmed 21 kart zapomnjeno karto zadeti.

Položi karte najprej na 3 kupe tako, da bode v vsakem kupu 7 kart. Izmed vseh kart si naj kdo odvzame eno in si jo pogleda. Kup, iz katerega je bila potegnjena karta, vzemi v roko in ga razdeli na dva dela po 3 karte. Vmes se da odvzeta karta. Kupi se zdaj položijo skupaj, tako da pride kup z zapomnjeno karto v sredino. Zdaj se karte zložijo po vrsti zopet v tri kupe, ki se morajo narejati istočasno, tako da pride četrta karta na prvo, peta na drugo, šesta na tretjo, sedma zopet na prvi kup, osma na drugega itd. Ko se je to zgodilo, odštej prvih deset kart in jednajsta je tista, katero si je bila zapomnila oseba.

Vsak navzoči si izbere dve karti, katere potem zadeneš.

Vzemi 20 kart in položi jih po dve in dve na mizo. Vsak navzoči si naj izbere 2 karti, katere pogleda in jih zopet nazaj na mizo položi. Karte zloži skupaj, a tako, da ne ločiš kart, katere so bile po dve skupaj. Potem vzemi kredo in napiši na mizo s črkami precej narazen te-le štiri besede:

M	u	t	u	s
1	3	5	4	7
N	o	m	e	n
9	11	2	13	10
D	e	d	i	t
15	14	16	17	6
K	o	k	i	s
19	12	20	18	8

Kdor pazno pogleda te štiri besede, bode videl, da je vsaka črka le dvakrat v vseh besedah. Karte se polagajo po vrsti po dve na obe enaki črki. Začne se z *M* v besedi *Mutus*; prva karta se torej položi pod *M*, druga pod drugi *m* v besedi *Nomen*; tretja pride pod *u* v prvi besedi, a takoj četrta pod *u* v isti besedi; peta karta pod *t* v prvi, šesta pod *t* v tretji besedi; sedma karta pod *s* v prvi in osma pod *s* v četrthi besedi. Nato se preide na drugo besedo in se deveta karta položi pod *N*, a deseta pod zadnji *n* ravno iste besede; jednajsta pride pod *o* v *Nomen*, dvanajsta pa pod *o* v *Kokis* itd., dokler niso vse karte prišle na vrsto. Zdaj vprašaj osebe po vrsti, v kateri vrsti sta prej zapomnjeni karti. Ako ti reče prvi naprimer, da sta karti v prvi in tretji vrsti, potem moreta biti jedino le karti pod obema *t*, ker je ta črka jedina, ki je skupna v obeh vrstah; ako ti pa reče drugi iz družbe, da sta zapomnjeni karti samo v drugi vrsti, potem sta jedino le karti pod obema *n* itd.

Karto zadeti pod prtom.

Vzemi iz igre eno karto, drugo ti pa naj knjigovez za las debelo obreže. Ako vtakneš pridržano karto nazaj, bode se za spoznanje ločila od drugih. S temi kartami narediš lahko tole: Premešaj karte prav dobro in jih daj tudi drugemu, da jih dobro premeša, ker s tem prevaraš gledalce. Potem vzemi zopet karte in jih privzdigni pri neobrezani karti, katero prav hitro občutiš. To karto pokaži družbi, da si jo zapomni. Potem daj igro zopet skupaj in jo premešaj,

enega izmed navzočih pa prosi, naj da karte pod mizni prt. Nato seži pod prt, otipaj svojo karto, potegni jo ven in jo pokaži navzočim. Na svoje veliko začudenje bodo vsi pritrdili, da je potegnjena karta prava.

Zasukano karto najti med drugimi.

Karte imajo navadno — tukaj se menijo one, na katerih so podobe — okrog roba črto. Pri obrezovanju se zgodi, da pride pri nekaterih kartah ena črta bližje roba; ker se cela igra skupno obreže, da so karte zelo enakomerne, tedaj je dotična črta pri vseh podobah na eni strani bližje roba, kakor ostale tri črte. Ako imaš takšno igro, izberi si vse karte s podobami. Desetice, devetice, osmice itd. torej odpadejo. Odbrane karte si pripravi skupaj tako, da bodo imele vse ožji rob na eno stran. Karte daj potem nemu izmed družbe in mu reci, da bodeš zadel karto, katero bode med drugimi zasukal. Navadno tega ne moreš poznati, ako ne veš zadeve radi roba, ker so karte s podobami na obe polovici jednako slikane. Ti sam greš lahko med tem iz sobe. Ko se vrneš, preglej karte in katera bode imela ožji rob na nasprotni strani od drugih, ta je bila zasukana. Lahko se pa tudi prigodi, da te hoče dotičnež ujeti in ni zasukal nobene karte. Toda tudi to bodeš takoj spoznal.

Pokazano karto spoznati.

Vzemi karte v roko in si naglo poglej spodnjo karto. Ako si si prej neopazovan zmočil sredinec, recimo pri pijači ali pri vihanju brk, drži spodnjo

karto na svojem mestu, igro pa dobro premešaj. Da držiš spodnjo karto, ne bode nihče opazil. Potem pokaži igro in reci, naj si zapomnijo karto; da jo ti že poznaš, nihče ne misli. Potem daj igro kateremu izmed navzočih, da jo dobro premeša. Ko se je to zgodilo, poglej karte, delaj se, kakor bi bogsigave kako premišljeval in modroval, naposled pa pokaži prej nagloma pogledano spodnjo karto.

Od drugega odbrano karto zadeti.

Premešaj karte, daj drugemu, da izvleče eno in to si naj dobro zapomni. Potem jo naj položi pod karte. Karte daj za hrbet in obrni spodnjo karto tako, da bode prišla narobe vrh drugih. Karte pokaži družbi in vprašaj, če je spodnja prava. Vsi bodo rekli, da ni, a ti si med tem videl pravo. Potem skrij karte zopet za hrbet, obrni zgornjo, da bode pravilno ležala na drugih, torej s hrptom navzgor in potegni spodnjo na vrh. Ko karte zopet pokažeš, seveda zopet ne bode spodnja prava. Ko jih skriješ tretjič za hrbet, potegni obe zgornji spod in zdaj bode prava prišla zopet spod in takoj si jo zadel. — Lahko narediš pa tudi tako. Ko si pravo karto, ki je bila položena spod, djal na robe na vrh tako, da je ležala s hrptom na drugih in si pokazal celo igro s spodnjo karto naprej, videl si pravo karto, ker ti je stala v obraz. Ko si dobil za odgovor, da ni spodnja pokazana karta prava, skrij igro za hrbet, obrni gornjo karto, da bode ležala prav in jo vtakni med druge. Igro daj kateremu izmed družbe pomešati. Potem mešaj polagoma tudi ti, tako da bodo karte imele pravo

stran navzgor in bodeš torej med mešanjem lahko vse videl; ko pride tihoma pogledana, prej potegnjena karta, na vrh, pokaži družbi in zadel si jo.

Potegnjeno karto zadeti.

Poglej naglo in neopazovan spodnjo karto in mešaj kakor že v prej navedenem slučaju, tako da ti ostane spodja karta na svojem mestu. Potem podrži karte kateremu izmed navzočih, naj si eno potegne iz igre in si zapomni. To karto daj pod druge in reci, naj ti kdo karte enkrat prevzdigne. Ko se je to zgodilo, preglej karte po vrsti in prva pred ono, katero si si bil zapomnil in jo pri mešanju pridržaval kot spodnjo, je izbrana karta, ako izbiraš namreč tako, da imaš prave strani karte na vzgor.

Izmed 25 kart zapomnjeno karto zadeti.

Položi na mizo 5 vrst po pet kart, tako-le:

1	a	b	c	d	e	
2	f	g	h	i	k	(številke pomenijo vrsto, črke karte.)
3	l	m	n	o	p	
4	q	r	s	t	u	
5	v	w	x	y	z	

Katerega izmed navzočih prosi, naj si zapomni vrsto, v kateri je izbral karto. Te ležijo seveda tako, da se vidijo. Ko si je karto zapomnil, naj ti imenuje samo vrsto, v kateri je izbrana karta. Ko veš vrsto (recimo, da je druga), poberi karte lepo po vrsti, začni pri prvi (a) in tako naprej, kakor so na zgornji sličici zaznamovane po abecedi. Brž nato pa položi karte zopet v isti meri

po pet vrst in v vsaki vrsti po pet kart; toda prej si jih polagal počez, zdaj jih pa polagaj od zgoraj navzdol, v sledeči sliki:

1	a	f	l	q	v
2	b	g	m	r	w
3	c	h	n	s	x
4	d	i	o	t	y
5	e	k	p	u	z

Vprašaj zdaj, v kateri vrsti je zdaj dotična karta, ki je bila prej kakor smo primeroma vzeli drugo, v drugi vrsti. Ako ti reče, da je zdaj v peti vrsti, potem je bila gotovo karta, ki je na sliki zaznamovana s *k*. Kako pa? Kolika je bila prej vrsta, toliko je zdaj v novi vrsta karta. Vrsta je bila prej druga, torej je v novi razvrstitvi karta tudi druga. Ako je bila karta prej v četrtrti vrsti, a je zdaj v peti, je gotovo četrta karta, torej na sliki z *u* zaznamovana.

Z zavezanimi očmi karte zmešati in pravo zadeti.

Ko si si natihoma zapomnil spodnjo karto, daj si zavezati oči. Potem začni mešati igro, a tako, da ostane spodnja karta vedno na svojem mestu. Potem vzemi od zgoraj trikrat po nekoliko kart in jih položi kot tri kupčke pred se na mizo. Ostale karte pa razdeli po vrsti na te kupčke, samo zadnjo obdrži v roki in jo pokaži družbi. To karto daj enemu izmed navzočih, naj jo vtakne v enega izmed treh kupčkov. Ker si imel navidezno toliko opravka s kartami, ne bode si nihče mislil, da poznaš tudi ti ravno to zadnjo karto. Ko je vtaknjena v kupček, naj

vzame kdo vse karte skupaj in jih dobro premeša. Nato si vzemi obezo z oči, preglej karte in pokaži ono, katero si si bil poleg navzočih neopazovan zapomnil tudi ti.

S tehtanjem zadeti pravo karto.

Izmed igre naj si vzame kateri iz družbe karto, katero si naj zapomni. To karto naj ti da tako v roko, da je ne bodeš mogel videti. Naredi zdaj, kakor bi si hotel s tehtanjem zapomniti teže karte, da bi jo potem spoznal. Natihoma pa zaznamvaj karto z nohtom, naredi ji vtisek. Karto vtakni nazaj med igro in jo daj enemu izmed navzočih, naj karte premeša. Pazi samo, da se karte ne bodo obrnile, ker bi jih sicer ne dobil zopet tako v roko, da bi dobil z nohtom zaznamovani del v roko. Ko si dobil karte nazaj, vzemi jih po vrsti drugo za drugo v roko in delaj navidezno, kakor bi vsako tehtal, Tako prideš do zaznamovane, katere vtisek bodeš kmalu otipal, tehtaj je dalje časa kot druge in jo potem pokaži kot pravo.

Osebo prisiliti, da si nehote izbere določeno karto.

Vzemi petnajst kart, a izberi jih tako, da je med njimi samo ena podoba. Potem vzemi karte v roke tako, kakor se drže pri kartanju, samo s to razliko, da imaš hrbet vseh kart proti sebi, pravo stran pa proti drugi osebi obrnjeno. Ako jih tako držiš, ne more druga oseba videti kakšna je ta ali ona karta, ali je desetica ali sedmica, ker se karte prikrivajo med seboj.

Edino karta s figuro se da spoznati in če rečeš, da se ima reč naglo izvršiti, da se ima katero karto naglo zapomniti in v prihodnjem trenutku že umakneš karte, bode si vsakdo v prvi naglici zapomnil karto s podobo. Ti vzameš karte skupaj, jih dobro premešaš in jih začneš pregledovati in prave iskati. Ako pokažeš po navidezno nekoliko težavnem presojevanju karto s podobo, lahko si uverjen, da si zadel pravo.

Z zavezanimi očmi spoznati, ali je karta podoba ali ne.

Za ta poskus moraš si prej karte pripraviti. Vse karte s podobami prepehni na desnem voglu s tanko iglo, ali jih pa zaznamvaj z nohtnim vtiskom, tako da se bodo dale zaznamovane karte otipati. Potem pa si daj brez skrbi zavezati oči. Karte naj kdo dobro premeša in ti jih da v roko. S tipanjem bodeš lahko uganil vse karte, katere so s podobo, katere ne. — Na ta način ločiš tudi lahko vse črne in vse rudeče karte, ako si zaznamovaš karte ene ali druge barve.

Potegnjeno karto na duri pribiti.

K temu poskusu je treba vaje in sicer dobre vaje. Pripravljen imej skrivaj žrebelj, naprimer dober je žrebljič, kakršen se rabi pri risanju (Reissnagel). Karte zmešaj in ena izmed navzočih oseb naj si izbere karto, katero ti da v roko. Ti je sicer ne bodeš pogledal, pa naglo pritisni skozi njo žrebeljček, katerega si naprimer lahko imel pripravljenega med dvema prstoma, pri

daljšem nohtu na palcu za nohtom, tako da je bila glava stisnjena za noht, konica pa je stala naprej in zdaj daj karto spodaj pod druge. Potem primi vse karte trdno skupaj in glej, da bode žrebeljček zgoraj in vrzi jih z močjo ob duri. Žrebelj se bode zapičil v les, ker so ga zabile ostale karte, a izbrana bode pribita na durih.

Kako se položi dvanajst kart, da se jih v vsaki vrsti našteje po štiri.

V tri vrste položi devet kart, v vsako vrsto torej po tri karte; ostale tri karte pa daj kateremu izmed navzočih s prošnjo, naj jih položi tako, da se jih bo v vsaki vrsti, torej od zgoraj dol in tudi povprek, naštevalo po štiri. Težko bode kateri zadel. Položi jih torej ti tako, da bodeš dal prvo na prvo karto v prvi vrsti, drugo na drugo karto v drugi vrsti in tretjo na tretjo karto v tretji vrsti. Ako šteješ zdaj v vrsti od leve na desno ali narobe, naštel bodeš štiri karte v vsaki vrsti in ravno tako bode, ako bodeš štel v vrstah od zgoraj navzdol.

Kako spoznaš po hrbtu črne karte in rudeče karte.

Karte razdeli na dva kupčka in sicer daj v enega samo črne, v drugega pa samo rudeče karte. Prvi kupček vpogni potem nekoliko navzven (hrbet ven), drugega pa nekoliko vnotraj (hrbet noter). Karte lahko zdaj zmešaš in ko jih položiš na mizo, bode ti prav lahko po lahnem vpogibu spoznati, katera karta je rudeča in katera je črna.

Kako položiš na mizo 4 kralje, da se vidijo le glave.

Karte štirih kraljev položi v čveterokotu (po črtah kvadrata) tako, da bode spodnjo polovico prve karte pokrivala gornja polovica druge: spodnjo polovico druge karte bode pokrivala gornja tretje, spodnjo polovico tretje bode pokrivala gornja četrte karte, a spodnjo polovico te zadnje bode pokrivala gornja polovica prve karte. Na ta način bodo videti od vseh štirih krajev samo glave.

Vse karte navidezno nepogledane po vrsti imenovati.

Kdo izmed navzočih naj dobro premeša karte, a ko jih dobiš nazaj, glej, da neopazovan pogledaš spodnjo karto, katero si zapomniš. Nato skrij karte za hrbet, daj spodnjo narobe na druge karte kot zgornjo, pokaži karte z obrnjeno naprej družbi in jo imenuj. Družba bode mislila, da ima karte vse proti sebe obrnjene, a nasprotno so le proti tebi in navzoči vidijo prej spodnjo karto. Med tem si pa ti videl prihodnjo karto. Ko skriješ igro zopet za hrbet, položiš to karto, ki si jo ravno videl, narobe na prejšnjo in jo pokažeš družbi ter jo ob enem imenuješ. Tako lahko narediš z vsemi kartami; kajti ko si kazal drugo, videl si že tretjo itd.

Kako se karta v roki drugega navidezno izpremeni.

Karto, katero si je kdo izbral in si iz igre potegnil, položi spodaj pod druge. Med tem, ko

jo je držal v roki, namakni s prstom dozdanjo spodnjo karto nekoliko nazaj proti sebi. Ko dobiš izbrano karto in jo položiš kot spodnjo pod igro, stala bo torej njena prednica nekoliko nazaj, kar moraš s katerim prstom prikrivati. Zdaj narediš, kakor bi navidezno dal dotičnežu, ki je izbiral, spodnjo karto nazaj, rekoč, naj je ne pogleda, dokler mu ne rečeš. Zdaj lahko premešaš karte in narediš ravno isto s katerim drugim izmed družbe. Tako lahko obdeliš več oseb. Vsak bode mislil, da ima svojo karto, a ko jim velevaš pogledati, imel bode vsak celo drugo. Dal si vsakemu vsikdar le predzadnjo.

Karto na mizi izpremeniti.

Daj karte dobro premešati, med tem pa si neopazovan zmoči štiri prste leve roke. Ko dobiš karte nazaj, sprejmi jih z desno, dvigni jih kvišku, da vidijo vsi spodnjo karto in si jo zapomnijo. Iz desne roke položi karte v levo, poleg pa pomakni z mokrimi prsti leve roke spodnjo karto precej nazaj, kar lahko prikriješ z desnico. Dotičnik, kateremu zdaj rečeš, naj odtegne spodnjo karto, katere pa ne sme pogledati, ampak jo mora nepogledano položiti na mizo, potegnil bode na ta način pravzaprav le predzadnjo; te ni nihče videl. Kdor je potegnil karto in jo položil na mizo, naj drži roko na njo. Zdaj lahko ravno isto narediš z drugim navzočim, seveda moraš karte sam malo prevzdigniti ali premešati, da nihče spodnje ne opazi. Potem, ko ima vsak svojo roko na karti in si je tudi zapomnil, katero je po svojem mnenju potegnil, pihni jim na roke in reci, naj pogledajo. Vsak bode imel

v veliko začudenje celo drugo karto pod roko. Najbolje je, ako se ta poskus izvrši vedno le z enim navzočim, ker bi se lahko prigodilo, da bi se katera karta, ki je po mnenju navzočih že na mizi, ponovila. Ako samo prevzdigneš drugič in ne mešaš, potem lahko brez skrbi pokažeš spodnjo karto drugemu in mu velelaš, naj jo potegne in položi na mizo.

Kako spraviš izmed treh na mizi ležečih kart srednjo iz sredine, a se je ne dotakneš.

Ako položiš tri karte lepo v vrsti na mizo, spraviš srednjo iz sredine brez dotakljeja tako, da preložiš eno izmed obeh stranskih kart od ene strani na drugo.

Kako vržeš igro na mizo, da se površnja karta sama obrne.

Površnjo karto cele igre pomakni ob široki strani nekoliko na desno čez druge karte, katere držiš na obeh ozkih straneh s palcem in sredincem. Ako spustiš karte na mizo iz visočine pol metra, obrnila se bode pri padcu površnja karta vsled zračnega piha na oni del, kateri moli čez druge karte.

Skakajoča karta.

Na eno karto izmed igre prilepi konjsko žimo, katere ne bode nihče izmed družbe opazil. Karte potem premešaj, a za nohtom kazalec imej zamašenega nekaj voska. Ko vzameš igro v roke in pokažeš karto, rekoč, da zna skakati,

glej, da si drug konec žime pritrdiš na vosek za nohtom. Karto položi potem na kakšen vzvišen prostor na mizi, zapovej: „Ena, dve, tri!“ in karta bode skočila na mizo, ako le nekoliko pomigneš s prstom, kar se vidi, kakor bi s prstom zaukazoval.

Kako vržeš karte v zrak in se te še le na tleh razlete.

To je edino mogoče, ako povežeš celo igro z ženskim lasom. Ako je las temnikast in pokažeš karte s hrbtom naprej zbrani družbi, ne bode se las opazil. Karte vržeš potem v zrak in razletele se bodo še le na tleh, ker se je vsled padca pretrgal las.

Kako narediš, da potuje karta po mizi.

Ta poskus se najložje naredi pri luči, ki pa ne sme biti preveč svetla. Izvrši se pa tako. Na gumb ob suknji pritrdi temnorumen ženski las in neopazovano pritrdi pri poskusu, kadar kažeš družbi karto, drugi konec lasu z voskom na karto. Ako dvigneš potem roki, kakor bi zapovedal — dobro je, ako v začetku mahaš ž njimi, naj drugi vidijo, da ni karta v zvezi z roko — in greš okrog mize, sledila ti bode karta po mizi.

Kako obdržiš po udarcu samo spodnjo karto v roki.

Primi igro pri enem voglu s palcem in kazalcem tako, da se bode palec dotikal samo

skrajnega roba površnje karte, a bode kazalec, katerega lahko povrh še zmočiš, segal daleč (s prvima dvema členoma) pod spodnjo karto. Zdaj reci enemu izmed družbe, naj močno udari po kartah. Odletele bodo vse, samo spodnjo bodeš obdržal v roki.

Kako razdeliš štiri karte med tri osebe, da ni jedna ne dobi več kot druga.

Trije se naj vsedejo v vrsto. Prvemu daj eno karto, drugemu dve in tretjemu zopet eno. Razdelil si torej štiri karte med tri osebe. Ker ima prva oseba eno, tretja tudi eno, nima nobena več kot druga, ki ima dve.

Kako zadeneš, ali ima oseba v desni ali v levi roki ravno število kart.

Ravno število menimo tukaj takšno, ki se da brez ostanka deliti z dvema. To so toraj števila 2, 4, 6, 8, 10, 12 itd. Nasprotno so 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13 itd. neravna števila.

Osebi reci, naj vzame v levo roko nekaj kart in v desno tudi, a ti bodeš zadel, v kateri roki ima ravno število kart in v kateri neravno. Ko drži oseba karte, reci, naj natihoma (v duhu) množi število kart v desni roki s tremi, število kart v levi roki pa s štirimi; zmnožka naj potem sošteje in ti pove vsoto obeh. Ako deliš natihoma to svoto z dvema in ne dobiš ostanka, se torej deli popolnoma, tedaj veš, da ima oseba v desni roki neravno, v levi roki pa ravno število kart.

Trije neločljivi kralji.

Poišči iz igre vse štiri kralje, a enega izmed njih položi na vrh kart, toda opaziti tega ne sme nihče. Govori pa le o treh, katere položi na mizo in jih pokaži družbi. Reci, da veže te kralje posebno prijateljstvo in so neločljivi, kar bodeš takoj dokazal. Po teh besedah položi enega spod, drugega v sredino, a tretjega vrh kart. Potem reci enemu izmed družbe, naj karte prevzdigne. Ako razprostreš karte, bodo trije kralji zopet skupaj. Jeden izmed treh je sicer drugi, kakor si jih prej kazal, toda nihče ne bode opazil tega. Ko so se namreč karte prevzdignile, prišel je spodnji kralj na površnjega, kateri je bil pa itak že na enem.

Kako odbiješ karto pod krono, te pa ne.

Na kupico za vino ali pivo položi karto, na njo pa v sredino krono ali kakšen drugi novec. Ako odbreneš karto — s sredincem, katerega podpreš ob palec in sprožiš — odletela bode karta, novec bode pa padel v kozarec.

Kako vržeš igro v zrak in bode vsakemu navzočemu obvisela karta na nosu.

Ko si bil izvršil s kartami že razne poskuse, vprašaj: „Kateri izmed družbe zna vreči karte tako v zrak, da bode vsakemu navzočemu obvisela po ena na nosu?“ — Vsakdo bode premišljal in si trl glavo: „Ali je mogoče, da bi bil kdo tako spreten in bi znal izvršiti?“ Vsakdo pa bode rekel: „Jaz ne znam!“ Naposled bode družba prosila umetnika, naj on izvrši imeno-

vano spretnost. Veliki umetnik pa bode mirno odgovoril: „Jaz tudi ne znam! Saj nisem rekel, da znam, ampak vprašal sem samo, ali zna kateri izmed družbe.“

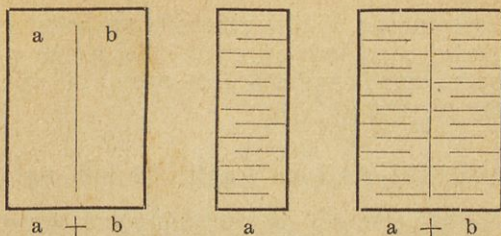
Uganiti, kaj stoji na karti, ki leži na tleh.

Karte premešaj in reci kateremu navzočih, naj potegne iz igre eno karto in si jo dobro zapomni. To karto naj položi na tla in stopi z nogo na njo. Potem te naj vpraša: „Ugani, kaj stoji na karti?“ Ti se ravnaš po osebi in rečeš: „Neumnež, bebec stoji na nji!“ ali pa pri ženski: „Prismuknjena Urša stoji na nji!“ Seveda moraš paziti, da poveš tako le onemu, kateri razume šalo in ti ne bode vzel za zlo takšne besede. Sicer se pa samo reče: „Anton Breznik (ime dotičneža se pove) stoji na karti!“ Ta poskus, kakor tudi prejšnji, je torej gola burka.

Kako zlezeš skozi karto.

Ako rečeš, da bodeš zlezel skozi karto, bodeš stavil lahko, kolikor bodeš hotel in nihče ti ne bode verjel, ali pa se ti bodo neverjetno posmehovali. Vendar se da izvršiti ta poskus, čeravno je videti nemogoč. Karto si moraš razrezati in sicer tako: najprej jo prereži skozi sredo, tako da bode ostal samo zgoraj in spodaj ozek rob neprerezan, sicer se ti karta razdvoji na dve polovici. Vsako izmed obeh polovic razreži od notranje zareze in od zunanjega roba po vrsti, da se bode dala karta raztegniti in bodeš lahko z glavo naprej zlezel skozi karto. Sličica na prihodnji strani ti zadevo razjasni najboljše.

Kako se izda karto z dihom.

Spretnež položi na mizo po vrsti tri karte, katere pozna in tudi ve, kako leže. Izmed družbe potem si mora jeden izbrati karto, seveda izmed teh treh in si jo dobro zapomniti. Spretnež pelje potem dotičnika k šipi na oknu in mu veleva, naj dihne na njo. V splošno začudenje bode se karta poznala v dihu na šipi.

Reč je pa ta. Spretnež je položil tri karte na mizo. Te so mu znane in tudi vrsta, v kateri so položene, mu je znana. Ako torej navzočih jeden vzame jedno izmed treh kart in si jo pogleda, ve umetnik tudi, katero si je pogledal. Prej pa si je bil že pripravil tri šipe. Te ne smejo biti snažno obrisane. Na vsako je potegnil s koničasto leseno palčico po eno karto in njena znamenja. Najložje se torej dela s kartami brez podob, ker se te ne dado od vsakega lahko narisati. Med risanjem ne sme roke polagati na šipo, ker bi se sicer tudi ona poznala ali pa bi se sploh karta ne videla razločno. Na vsaki šipi namreč, kateri ni snažno obrisana, je malce prahu, kateri pa se z očesom ne vidi. Pri risanju z leseno palčico se odstrani na risanih mestih prah, a tudi to se ne vidi s prostim

očesom. Glavna reč je torej, da se karte in dotična šipa za vsako karto zapomnijo in ne zamenjajo.

Da je poskus videti tem čarovniški, stopi spretnež, predno sme dotičnež izmed družbe, ki je pogledal karto, dihniti na šipo, pred njo, potegne po zraku z roko, kakor bi šipo „magnetiziral“, lahko tudi kaj mrmra ali pa izgovarja nekaj nesmiselnih besed in potem še le dovoli dihniti. Dih se na zaprašenih — čeprav nevidno zaprašenih — mestih s svojo mokroto bolje oprime, šipa je tam nadihnjena in bolj kalna, a zarisana znamenja so na prozorni šipi prav lepo vidna.

Spremenjeni karti.

Vzemi dva asa, enega pikovega in enega karovega. Potem izreži od drugih kart prav tanko znamenje kare in pika. Na pikovi as prilepi z milom prav rahlo, tako da se da lahko obrisati, karovo znamenje, na karov as pa ravno tako pikovo znamenje. Kot lepilo so najboljši milove pene. Potem primi eno izmed kart tako, da bode podoba asa spodaj in reci kateri osebi, naj stopi na karto. Med polaganjem obriši prilepljeno znamenje v roko. Ravnotako naredi z drugo karto, katero položiš dotični osebi pod drugo nogo. Potem vzameš prvo karto, katera je bila, recimo, prej pikov as, a zdaj je izpremenjena v karovega, a ko vzameš karto izpod druge noge, bode tudi na občno začudenje izpremenjena. Vsakemu se bode zdelo čudno, kako si mogel zamenjati karti.

III. Računarske spretnosti.

Kako se ugane število.

Reci komu, naj napiše trimestno število, pod to naj napiše ravno isto število, a tako, da bodo posamezna mesta v narobni vrsti pisana, potem pa naj manjše število odšteje od večjega. Tebi se zdaj naj pove samo zadnjo številko celega ostanka. Vzemimo vzgled. Število je 533; napiše se $533 - 335 = 198$. Zadnje število je ostanek, a pove se ti le zadnja številka ostanka, torej 8. Ti kot računarski spretnik bodeš takoj vedel povedati celi ostanek, torej 198. — Reč je ta. Ako odšteješ od trimestnega števila dotično število tako, da napišeš mesta v narobnem redu, bode v ostanku srednja številka vedno 9, a prva in zadnja številka bodeta v vsoti tudi vedno 9; če torej vem zadnjo številko v ostanku, vem srednjo, katera je vedno 9 in vem tudi prvo, katera da z zadnjo (imenovano) tudi vedno devet. V gornjem primeru torej: srednja številka 9; zadnja (imenovana) 8; prva torej $9 - 8 = 1$. Ako pa je ta številka 0, potem je ves ostanek $= 99$.

Vzemimo drug primer. Kdo izmed družbe napiše število 752, to število v narobnem redu

je 257; manjše se mora odšteti od večjega, torej $752 - 257 = 495$. Ako ti veš samo zadnjo številko 5 celega ostanka, veš tudi takoj celi ostanek, ker je srednja številka 9, prva in pa zadnja dasta pa tudi skupaj 9 ($4 + 5$).

Ali pa: število je 556; v narobnem redu se glasi to število 655; manjše se mora odšteti od večjega, torej $655 - 556 = 099$. Imenuje se ti zadnja številka, tukaj 9; srednja je itak vedno 9 in ker dasta prva in zadnja tudi skupaj 9, je torej prva številka 0, ali pa celi ostanek = 99.

Kako uganeš število, katero si kdo misli.

Naj si kdo napiše katero, recimo štirimestno število, tako da ne bodeš vedel, kaj je napisal. Zdaj pa naj ravna tako:

1.) Prva številka napisanega števila mora se z 2 množiti. Če se je torej napisalo število 3582, mora se prva številka 3 množiti z 2, to da $2 \times 3 = 6$.

2.) K dobljeni številki mora se prihodnja številka prišteti in svota s 5 pomnožiti; torej $6 + 5 = 11$, $11 \times 5 = 55$.

3.) K zmnožku, ki se je dobil, prišteje se 10, torej $55 + 10 = 65$.

4.) K zadnjemu številu, ki se je ravno izračunalo, mora se prišteti druga številka, torej $65 + 5 = 70$.

5.) Ta se mora množiti z 10 in k zmnožku se prišteje tretja številka, torej $70 \times 10 = 700$, $700 + 8 = 708$.

6.) Zadnja svota, ki se je dobila s prištetjem tretje številke, mora se zopet množiti z 10 in k zmnožku se prišteje zadnja številka v za-

četku napisanega štirimestnega števila; torej $708 \times 10 = 7080$, $7080 + 2 = 7082$.

7.) To število se ti mora imenovati; natihoma odštej 3500 in dobil bodeš pravo, mišljeno, število; torej $7082 - 3500 = 3582$.

Kako uganeš ravno število, katero si kdo misli,

Ravno število, to je takšno, ki se da brez ostanka razdvojiti (n. pr.: 162, 22, 56, 748 itd.), mora dotičnik, ki si je mislil število, najprej množiti s 3, zmnožek deliti z 2 in tako dobljeno polovico zopet množiti s 3. Potem ti mora število, ki je dobil, povedati. Ti zdaj natihoma deli dobljeno število z 9 in količnik pomnoži z 2 in dobil bodeš število, katero si je drugi mislil.

Vzemimo primer. Druga oseba si misli število 20. To število množeno s 3 da 60; polovica od 60 je 30 in ta polovica zopet množena s 3 da 90. Zadnje število se ti ima povedati. Ti deliš imenovano število z 9, torej $90 : 9 = 10$ in ta količnik, ako ga vzameš dvakrat, pove ti mišljeno število = 20. Zadel bodeš na ta način katerokoli ravno število.

Kako uganeš mišljeno število na drug način.

Nekdo izmed družbe naj si misli kakšno število, katero si tudi lahko zapiše; število se mora potem množiti s 4, zmnožek deliti z 2 in potem zopet množiti najprej s 16 in še z 2. Ako se ti pove zdaj zmnožek, deli ga natihoma s 64 in vedel bodeš, katero število je bilo mišljeno.

Številka 37.

Množi število 37 s kakšnim številom aritmetične progresije, kakršna števila so: 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24, 27, 30 itd. (vsako teh števil je po vrsti za tri jednice večje od prejšnjega), in dobil bodeš zmnožek (produkt) iz treh enakih števil. Ako številke v zmnožku sošteješ, pa dobiš svoto, ki je celo enaka onemu številu, s katerim si množil število 37. N. pr.

$$\begin{array}{r} 37 \times 3 \\ \hline 111 \end{array}, \begin{array}{r} 37 \times 6 \\ \hline 222 \end{array}, \begin{array}{r} 37 \times 9 \\ \hline 333 \end{array}, \begin{array}{r} 37 \times 12 \\ \hline 444 \end{array}, \begin{array}{r} 37 \times 15 \\ \hline 555 \end{array}, \\ \begin{array}{r} 37 \times 18 \\ \hline 666 \end{array}, \begin{array}{r} 37 \times 21 \\ \hline 777 \end{array}, \begin{array}{r} 37 \times 24 \\ \hline 888 \end{array}, \begin{array}{r} 37 \times 27 \\ \hline 999 \end{array}, \begin{array}{r} 37 \times 30 \\ \hline 1110 \end{array},$$

Svota zmnožkovih števil pa je:

$$1 + 1 + 1 = 3, 2 + 2 + 2 = 6, 3 + 3 + 3 = 9, \\ 4 + 4 + 4 = 12, 5 + 5 + 5 = 15, 6 + 6 + 6 = 18, \\ 7 + 7 + 7 = 21, 8 + 8 + 8 = 24, 9 + 9 + 9 = 27.$$

Od 30 naprej s številu aritmetične progresije množena številka 37 ne da v zmnožku sicer treh enakih števil, pa svota zmnožkovih števil stopa v aritmetični progresiji naprej. N. pr.:

$$\begin{array}{r} 37 \times 33 \\ \hline 1221 \end{array} (1 + 2 + 2 + 1) = 6, \begin{array}{r} 37 \times 36 \\ \hline 1332 \end{array} (1 + 3 + 3 \\ + 2) = 9, \begin{array}{r} 37 \times 39 \\ \hline 1443 \end{array} (1 + 4 + 4 + 3) = 12.$$

Med 16 števili ono zadeti, katero si je kdo mislil.

Za vzgled si vzamemo pod črko A zapisanih 16 števil in med njimi si izbere nekdo izmed navzočih število 5.

A.		B.			C.			D.		
1	9	1	9	2	1	9	3	1	9	5
2	10	3	10	4	5	10	7	2	10	6
3	11	5	11	6	2	11	4	3	11	7
4	12	7	12	8	6	12	8	4	12	8
5	13		13			13			13	
6	14		14			14			14	
7	15		15			15			15	
8	16		16			16			16	

Zdaj se vpraša: „V kateri vrsti je število, katero si si mislil?“ Odgovor bode: „V prvi vrsti!“ Nato se druga vrsta, v kateri ni mišljenega števila, prepíše neizpremenjena, prva vrsta pa se napiše na njeni levi in desni strani, kakor kaže slika pod *B*. Piše se namreč tako, da se z 1 začne na levi, 2 se postavi na desni, 3 zopet na levi in 4 na desni strani itd.

Nadalje se vpraša: „V kateri vrsti je zdaj število?“ Odgovor bode zopet: „V prvi vrsti!“ Zdaj vem, da je izmed števil 1, 3, 5, 7. Srednja vrsta se zopet napiše neizpremenjena, njej ob obeh straneh pa se v isti vrsti kakor prej pod *B* napišejo najprej števila prve in potem tretje vrste. Začne se z 1 na levi, prihodnja 3 pride na desno, sledeča 5 zopet na levo in 7 na desno stran. Tako kaže slika pod *C*.

In zopet se vpraša: „V kateri vrsti je mišljeno število?“ In odgovor bode: „V prvi vrsti!“ Torej je le eno izmed števil 1, 5. Zdaj pa še enkrat napiši v istem redu kakor do zdaj srednjo vrsto neizpremenjeno, levo vrsto ob straneh srednje tako, da se bode pisala najprej leva (1 na levi, 5 na desni, 2 na levi in 6 zopet na desni) in potem desna in zopet leva in zopet

zopet desna stran, kakor je to razvidno iz sličice pod *D*.

Ždaj se vpraša zadnjič: „V kateri vrsti je število, katero si si mislil?“ in odgovor bode: „V tretji vrsti!“ Prej si vedel, da more biti le eno izmed števil 1, 5. Ker ni 1 v tretji vrsti, more biti edino le število 5. Razume se, da se mesto dozdej rabljenih števil vzamejo lahko tudi druga, samo ravnati se mora ž njimi na navedeni način.

Rojstni dan katere osebe zadeti.

Pomnoži dan dotičnega meseca, katerega je bila oseba rojena, z 2, k zmnožku (produktu) prištej število 5, svoto množi s 50 in naposled prištej še število dotičnega meseca. Vse to naj izračuna druga oseba zase, a tebi naj pove le končno število.

Ako odšteješ od imenovanega števila število 250, tedaj dobiš število, katero ti pove v prvi (prvih dveh) številki dan in v poslednji (poslednjih dveh) mesec. Naprimer:

Nekdo je rojen 6. decembra. Sam naj izračuna: $6 \times 2 = 12$, k 12 prišteje 5, $(12 + 5) = 17$, to svoto množi s 50, $(17 \times 50) = 850$ in zdaj še prišteje število meseca (december je dvanajsti mesec), torej $(850 + 12) = 862$. To število se ti pove in ti izračunaš $862 - 250 = 612$. Oseba je bila torej rojena 612. = 6. decembra.

Oči treh kock, ki so bile vržene, zadeti.

Oči 1. kocke daj zmnožiti z 2, k zmnožku daj prišteti 5, svoto daj pomnožiti s 5 in k temu zmnožku prišteti oči 2. kocke. K svoti daj

prišteti 10, svoto z 10 množiti in k zmnožku oči 3. kocke prišteti.

Zdaj si daj povedati število, katero se je dobilo. Od tega števila odštej 350 in številke v ostanku povedo ti število očij na vrženih treh kockah. Naprimer:

Kocke so kazale 3, 4 in 6 očij. Oči prve kocke (3) množijo se z $2 = 6$; k 6 se prišteje $5 = 11$, 11 se množi s $5 = 55$; k 55 se prištejejo oči druge kocke, torej $55 + 4 = 59$, k 59 se prišteje $10 = 69$, 69 se množi z $10 = 690$, k 690 se prištejejo oči tretje kocke, torej $690 + 6 = 696$. To število se ti pove. Od njega odšteješ 350; torej dobiš $696 - 350 = 346$. $346 = 3, 4, 6$, torej imaš števila očij vrženih kock.

Oči dveh kock zadeti.

Kdo izmed družbe naj vrže dve kocki, število očij, katero bodete kazali, ne smeš kot računarski spretnož videti. Oči ene kocke daj potem natihoma množiti z 2, k zmnožku prišteti 5 in dobljeno svoto zopet množiti, a tokrat s 5. K dobljenemu zmnožku naj se zdaj prišteje število očij, katero kaže druga vržena kocka. Skupno število se ti naj pove. Ko veš dobljeno število, odštej natihoma 25, a ostanek ti pove s svojima dvema številkama število očij obeh kock. Vzemimo primer:

Prva kocka kaže 5, druga 2 oči. Druga oseba vzame natihoma $2 \times 5 = 10$, k 10 prišteje natihoma 5 ($10 + 5 = 15$), to število pa se mora natihoma zopet množiti s 5 ($15 \times 5 = 35$); k temu številu se še prišteje število očij druge

kocke, torej $75 + 2 = 77$. Tebi pove zdaj dotična oseba samo število 77. Ti pa odšteješ od 77 natihoma — kako računaš, seveda ne bodeš povedal; to je tvoja umetniška tajnost — število 25, torej $77 - 25 = 52$. Takoj veš zdaj, da ima prva kocka 5, druga pa 2 oči.

Kako uganeš število novcev.

Kadar hočeš ta poskus izvršiti, daj enemu izmed družbe nekaj novcev, sam se pa obrni proč in reci, naj položi novce na mizo v dve vrsti in sicer tako, da mora biti v gornji vrsti po en novčič več, nego v spodnji. Oglejmo si zdaj reč na primeru.

Dotičnik je položil, recimo, zgoraj 16, spodaj pa 15 novčičev. Kakor hitro sta vrsti narejeni, reče spretnik, naj se vzame od gornje vrste 8 novčičev proč, od spodnje vrste pa toliko, kolikor je v gornji ostalo. Tudi to se zgodi. „Zdaj vzemi še gornje vse proč!“ reče spretnik naposled, „ostalo pa jih je sedem!“ To mora biti prav, ker je na takšen nič ostalo pri vsakem poskusu vedno za 1 novčič manj, kakor si jih rekel prvič (v tem slučaju 8) odvzeti.

Vzemimo pa v tem slučaju drugi primer. Ti rečeš, naj odvzame oseba v gornji vrsti 8 novcev. Mogoče pa oseba ni vporabila vseh danih novcev, ker si misli, da si jih preštel, predno si jih dal, ali pa si imel neko določeno število v žepu že pripravljeno. Reče ti torej, da jih ne more toliko odvzeti, kakor si zahteval. Dobro! Odrežeš se, ako rečeš, da pa nisi vedel, koliko jih je in jih bodeš še le uganil. Reci pa, naj jih zgoraj odvzame 2, kolikor jih v gornji

vrsti ostane, naj odvzame od spodnje vrste, potem pa naj še ostale v gornji vrsti odvzame in na mizi bode ostal 1 novčič. Vzemimo poskus v številih. V gornji vrsti je bilo 6, v spodnji mora biti za 1 novec manj, torej 5 novcev; zgoraj se veleva odvzeti 2, ostanek v tej vrsti je 4, ta se odvzame od spodnje vrste, kjer ostane $(5-4) = 1$ in ako se vzame zgoraj ves ostanek, ostal je na mizi po 1 novec manj, kakor si prvič rekel odvzeti, torej $(2-1) = 1$.

Ravno število ali neravno.

Kdo izmed družbe naj vzame v vsako roko nekaj novcev in sicer tako, da bode imel v eni roki ravno, v drugi pa neravno število. V kateri roki ima ravno in v kateri neravno, tebi seveda ni znano. Zdaj pa ravnaj tako. Število novcev v desni roki naj dotičnik potihoma podvoji (vzame dvakrat), k dobljenemu številu pa naj prišteje število novcev v levi roki. Vsoto ti naj pove. Ako je svota neravno število, drži v desni roki ravno, ako pa je svota ravno število, tedaj drži v desni roki neravno število novcev. V levi roki bode seveda nasprotno.

V kateri roki je zlat, v kateri srebrn novec.

Kdo izmed družbe naj vzame v eno roko zlat, v drugo pa srebrn novec, toda oba novca ne smeta imeti enake vrednosti in sicer mora biti vrednost enega novca ravno število, druga vrednost pa neravno število. Zlat naj ima na primer vrednost 10 K, srebrnjak pa 5 K. To število, katero se drži v desni roki, naj se zdaj

natihoma od druge osebe množi s kakšnim neravnim številom, recimo s 3, število v levi roki pa s kakšnim ravnim številom, recimo s 4. Oba zmnožka naj se potem soštejeta in o svoti obeh zmnožkov se ti zdaj pove, ali je ravno ali neravno število. Ako je svota neravno število, tedaj je srebrni novček v desni in zlatnik v levi roki, pri ravnem številu pa je narobe. Oglejmo si primer:

Desna roka drži zlat (= 10 K), leva pa srebrn (= 5 K) novček. Število v desni roki se množi z neravnim številom, torej s 3 ($10 \times 3 = 30$); število v levi pa se množi z ravnim, torej s 4 ($5 \times 4 = 20$); svota obeh zmnožkov znaša $30 + 20 = 50$; ker je ravno število, je torej zlat v desnici, srebrnjak pa v levici:

Ako pa drži desnica srebrnjak (= 5 K), levica pa zlatnik (= 10 K), da gornji račun: $5 \times 3 = 15$, $10 \times 4 = 40$, $40 + 15 = 55$. Zadnje število je neravno, torej je v desnici srebrnjak in v levici zlatnik.

Enoliko število.

V vrsto napiši številke od 1 do 9, samo številko 8 moraš izpustiti. Ako hoče kdo z množenjem dobiti v zmnožku samo eno teh števil, lahko se množi tako:

$$\begin{array}{r}
 12345679 \times 9, \quad 12345679 \times 18, \quad 12345679 \times 27 \\
 \hline
 111111111 \qquad \qquad 98765432 \qquad \qquad 24691358 \\
 \qquad \qquad \qquad \qquad \hline
 \qquad \qquad \qquad \qquad 222222222 \qquad \qquad 86419753 \\
 \qquad \qquad \qquad \qquad \qquad \qquad \qquad \qquad \hline
 \qquad \qquad \qquad \qquad \qquad \qquad \qquad \qquad 333333333 \text{ itd.}
 \end{array}$$

Ako hočeš dobiti v zmnožek same 4, množi gornjo vrsto s 36; pri samih 5 v zmnožku množi

s 45, pri 6 množi s 54, pri 7 množi s 63, pri 8 z 72, pri 9 pa z 81.

Ako seštevaš številke v zmnožku, dobiš vsikdar tisto število, s katerim si množil, na primer:

$1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 = 9$, in z 9 si množil;

$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 = 18$, in z 18 si množil;

$3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 27$, in s 27 si množil itd.

Kako napišeš tisoč s številkami, a brez ničel.

Kako se piše tisoč s številkami, ve pač vsakdo, namreč z 1 in s tremi ničlami, torej 1000. Kako se piše brez ničel, ne bode kdo zadel; odvzame se v to svrhu 1, da ostane 999 in odvezeta 1 se izpremeni v navadni ulomek, torej v $\frac{9}{9}$; tisoč se torej brez ničel piše $999\frac{9}{9}$.

Tukaj naj še omenimo nekaj. Reci komu, naj napiše najst tisoč najst sto in najst s številkami. Marsikdo bode v naglici in nepremišljeno zapisal 111111; toda to ni prav in se piše tako-le: 12111, kajti najst sto = en tisoč en sto. Tisoč se prišteje k tisočem = 12 tisoč 1 sto in najst.

Kako se naredi iz 4 črt ena.

Kaj ne, to je pač lahko! Tri črte se izbrišejo in ena je tukaj. Toda izbrisati se ne sme nobena črta. Reč je ta. Na mizo ali tablico naredi 4 navpične črte, tako-le: Glej sliko na prihodnji strani.

torej bolj daleč narazen. Potem pa vzemi kredo in s pomočjo teh štirih črt naredi „Eno“ v besedi, torej „Ena“, tako-le:

E N A

Kako prerežeš kolač s tremi prerezami na osem delov.

Najprej prereži kolač vodoravno v dve polovici, v eno spodnjo in eno zgornjo, kateri polovici pusti drugo na drugi. Potem pa prereži kolač še z dvema prerezama navskriž od zgoraj navzdol in imel bodeš osem delov.

Narediš pa tudi lahko tako: Kolač razreži z dvema prerezama navskriž (skozi sredo) od zgoraj navzdol. Tako dobiš štiri enake kose. Ako postaviš te kose drugega na drugega in prerežeš z ostrim nožem in močno zarezo vse štiri skozi, dobiš potem gotovo osem delov.

Dokaz, da je polovica od dvanajst sedem.

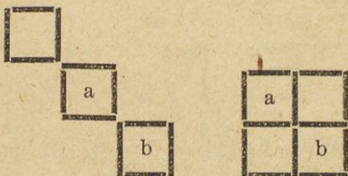
S kredo naredi na mizo rimsko število XII. Ako prerežeš s črto to število v dve polovici in izbrišeš spodnjo polovico, ostala ti bode zgornja, ki pa je VII = sedem. Torej je polovica od 12 sedem in ne šest. Kaj ne?

Kako je polovica od osem nič.

S kredo napiši na mizo število osem s številko, torej 8; ako odbrišeš gornjo polovico, dobil bodeš 0.

Kako narediš iz 3 čveterokotov štiri.

Poskus se najložje razvidi na sledečih sličicah. Položi 12 vžigalic tako, kakor kaže prva

sličica; dobil si torej tri čveterokote. Zdaj od-
vzemi 4 vžigalice gornjega čveterokota in na-
redil bodeš ž njimi 4 čveterokote, kakor kaže
sličica druga. Čveterokota *a* in *b* ostaneta torej
celo pri miru.

Kako napišeš števila 1—9 v 9 polj tako, da dobiš pri soštevanju od zgoraj navzdol, vodoravno in počrez vedno 15.

Naredi se najprej čveterokot, ki ima 9 polj,
pa opusti se lahko sploh čveterokot in napiše
se števila 1—9 v tri vrste po 3 števila drugo
pod drugo. Kadar soštevaš tri števila prve vodo-
ravne vrste, moraš dobiti 15, ravnotako pri drugi
in tretji vodoravni vrsti; ako pa soštevaš po
vrstah od zgoraj navzdol, dobiš tudi v vsaki
vrsti število 15 in ravnotako pri soštevanju od
enega kota počrez v drugega. Kdor si ne ve
pri razdelitvi števil pomagati, bode se ali mnogo
mučil, da bode dosegel svoj cilj, ali pa mu sploh
ne bode šlo izpod rok. Reč je pa sicer zelo lahka.

Najprej se napiše na sredino število 5, v
štiri kote pa se napišejo vsa ravna števila (to

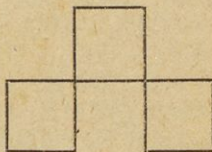
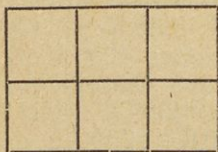
so takšna, ki se dado brez ostanka deliti z 2) in sicer tako, da morata dve si počrez v kotu stoječi dati 10; v ostala 4 polja napišejo se ostala 4 števila, da se v vsaki vrsti pri soštevanju dobi 15. Torej:

$$\begin{array}{r} 8 \ 3 \ 4 = 15 \quad 6 \ 7 \ 2 \quad 6 \ 1 \ 8 \\ 1 \ 5 \ 9 = 15 \quad 1 \ 5 \ 9 \quad 7 \ 5 \ 3 \text{ itd.} \\ 6 \ 7 \ 2 = 15 \quad 8 \ 3 \ 4 \quad 2 \ 9 \ 4 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} \diagup 15 \\ \parallel \\ 15 \end{array} \quad \begin{array}{c} \parallel \\ 15 \end{array} \quad \begin{array}{c} \parallel \\ 15 \end{array} \quad \begin{array}{c} \diagdown 15 \end{array}$$

Kako narediš iz 6 čveterokotov z izbrisanjem 5 stranic.

Najprej naredi v dveh dotikajočih se vrstah (drugo pod drugo) šest čveterokotov. Ako odbrišeš v obeh gornjih kotih po dve stranici in pri srednjem čveterokotu spodnje vrste spodnjo črto, ostanejo ti še trije čveterokoti.

Razdelitev dedščine.

Oče je imel 7 sinov, katerim je hotel zapustiti 4900 kron. Toda mlajši sinovi mu niso dali miru in so ga vedno nadlegovali, naj njim več zapusti, kakor starejšim. Očetu je bilo to težko, ker je vse enako ljubil. Ker pa vendar

ni imel miru in so bili starejši iz ljubezni do očeta in iz miroljubnosti zadovoljni, naredil je ta testament:

Najstarejši sin dobi prvi samo 100 kron in le eno osmino ostalega premoženja; drugi dobi za njim 100 kron več kot prvi, torej 200 kron in tudi eno osmino ostalega premoženja; potem dobi tretji 300 kron in tudi eno osmino ostalega premoženja. Na takšen način dobi torej vsak naslednji sin za 100 kron dedščine več od prejšnjega in eno osmino premoženja, ki ostane, ko je dobil prejšnji svoje; zadnji sin dobi ostanek. Otroci so bili zadovoljni in so se po očetovi smrti delili po zgoraj navedenem pravilu. Koliko je dobil vsak?

Odgovor: Oče je bil pravičen in ker je vse enako ljubil, misleč si, ako so mlajši sinovi ravno tako marljivi in dobri, kakor so starejši, bode jim Bog ravno tako pomagal, kakor je pomagal dozdej starejšim — dobil je vsak sin enako visoko svoto, kakor kaže sledeči račun.

Prvi sin: 100 K in 1 osmino ostalega premoženja
 $(4900\text{ K} - 100 = 4800\text{ K}, 4800\text{ K} : 8 = 600\text{ K}),$
 $100 + 600 = 700\text{ K};$ ostane $4200\text{ K};$

drugi sin: 200 K in 1 osmino ostalega premoženja
 $(4200\text{ K} - 200\text{ K} = 4000\text{ K}; 4000\text{ K} : 8 = 500\text{ K}),$ $200\text{ K} + 500\text{ K} = 700\text{ K};$ ostane $3500\text{ K};$

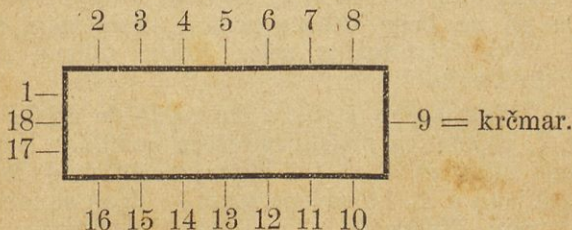
tretji sin: 300 K in eno osmino ostalega premoženja
 $(3500\text{ K} - 300\text{ K} = 3200\text{ K}; 3200\text{ K} : 8 = 400\text{ K}),$ $300\text{ K} + 400\text{ K} = 700\text{ K};$
ostanek $2800\text{ K};$

četrti sin: 400 K in 1 eno osmino ostalega premoženja
 $(2800\text{ K} - 400\text{ K} = 2400\text{ K}, 2400\text{ K} : 8 = 300\text{ K}),$ $400\text{ K} + 300\text{ K} = 700\text{ K};$

ostanek 2100 K itd. — Vsak sin je torej dobil po tej razdelitvi enako, torej 700 K.

Ogoljufani krčmar.

17 navihanih dijakov pride v neko krčmo na deželi in si naroči imeniten obed, a povabi k obedu ob enem tudi debelega in vedno veselega krčmarja. Vsi se vsedejo za mizo in sicer v sledečem redu, kakor kažejo črte na spodnji sličici. Miza je bila podolgasta.

Ko se je bližal obed že h kraju, postavi dijak, ki je sedel na mestu s številom 1, svojo dobro napolnjeno mošnjo na mizo, pokaže, da je v nji precej cekinov, potem pa reče: „Danes bo moral obed plačati le jeden in sicer tisti — gospod krčmar, vas štejemo seveda v svojo vrsto — kateri se ne bode plačila oprostil. Oprostili se bodo vsi po vrsti s štetjem in sicer tako, da bode vsak sedmi prost in bode smel odstopiti. Za moje tovariše sem porok jaz in dam napolnjeno mošnjo na mizo. V njej je veliko več, kakor iznese obed. Prej pa še hočemo nekaj kozarcev dobre kapljice izpiti na nas vseh zdravje, sosebno pa na zdravje našega veselega krčmarja.“

Debeli krčmar, ko vidi polno mošnjo, udari dijaku v roko in je zadovoljen s pogodbo. Brž veli prinesiti 18 steklenic, poleg pa je natihoma vesel, češ, svota bode danes precej lepa in pri tako velikem številu bode gotovo med štetjem katera sedmica zadela njega. Ako bi to ne bilo mogoče, gotovo bi dijak ne zastavljaj lepo okrogle mošnje, ki se že kakor ravno njemu smeji.

Zdaj začne prvi dijak: „Ker pogodba velja, začnem torej šteti in sicer začnem s svojo osebo. Da pa ne bode kakšne pomote, zahtevam, da se vsak odstrani iz sobe, kogar zadene pri štetju število 7.“

Dijak začne šteti, a ko pride do dijaka s št. 7, zapusti ta plačila oproščen gostilno. Nato šteje dijak pri št. 8 z 1 naprej zopet do sedem in dijaka s št. 14 zadene zopet 7; dijak se takoj odstrani. Naposled odide zadnji dijak, prvi pograbi mošnjo in krčmar ostane sam opeharjen in jezen v sobi.

Prodajalka s sadjem.

K neki prodajalki s sadjem pride kuharica in ji odkupi polovico vseh jabolk, katere je imela v košari. Prodajalka ji da zaželjeno polovico in še pol jabolka povrh. Kmalu potem pride neka žena, odkupi prodajalki polovico ostalih jabolk in dobi od prodajalke še polovico jabolka povrh. Ko pride kot tretja neka deklica in odkupi polovico jabolk, ki so ostala še v košari, da ji branjevka zopet polovico jabolka povrh. Toda v košari ni zdaj nič. Koliko jabolk

je imela branjevka in koliko jih je dobila vsaka kupovalka?

Odgovor: Omeniti se mora, da ni branjevka nobenega jabolka rezala na polovico. Imela je začetkoma v košari 7 jabolok. Račun je torej sledeč:

1. kuharica:	polovico od 7	(= $3\frac{1}{2}$)	+	$\frac{1}{2}$	=	4
2. žena:	polovico od 3	(= $1\frac{1}{2}$)	+	$\frac{1}{2}$	=	2
3. deklica:	polovico od 1	(= $\frac{1}{2}$)	+	$\frac{1}{2}$	=	1
						skupaj 7

Ovčar in njegove ovce.

Nekega ovčarja vpraša mimogredoči sosed: „Koliko ovce pa imaš?“ — Ovčar mu odgovori: „Če bi imel še eno tretjino in eno četrtno tega, kar jih imam in še pet več, imel bi jih ravno sto.“

Odgovor: Ovčar je imel ravno šestdeset ovce, kajti:

imel jih je	60 ovce
ena tretjina od 60 je	20 „
ena četrtnina od 60 je	15 „
potem še 5 več	5 „
	je skupaj 100 ovce.

Koliko ima vsak.

Prvi reče drugemu: „Daj mi eno krono in imel bodem ravno toliko, kolikor imaš ti!“ — Drugi pa reče: „Daj ti meni eno krono in imel bodem ravno dvakrat toliko, kakor imaš ti!“ Koliko je imel kateri?

Odgovor: Prvi je imel 5 kron, drugi pa 7 kron.

Oba Arabca in popotnik.

Dva Arabca se vsedeta pod drevo, da bi se za zajutrek najedla datljev (sadje v jutrovih deželah); prvi ima 3, drugi pa 5 datljev. Položita jih pred se, da bi jih v enakih delih pojedla. V istem času pa se približa lačen popotnik in jima ponudi 8 zlatov, ako bi smel ž njima zajutrekovati. Arabca sta zadovoljna. Ko so si vsi trije razdelili, da potnik svojih 8 zlatov. Pri delitvi se Arabca spreta. Ta, ki je bil dal tri datlje pred se, zahteva tudi tri zlate, rekoč drugemu: „Ti si dal pet datljev in če dobiš pet zlatov, imaš itak svoj pravičen denar!“ Drugi Arabec pa pravi, da gre prvemu samo en zlat. Kateri je imel prav?

Odgovor: Prav je imel drugi Arabec. Kajti ako so tri osebe pojedle osem datljev, prišlo je na eno osebo $2\frac{2}{3}$ datlja ali pa $\frac{8}{3}$. Prvi Arabec je dal 3 datlje, to je $\frac{9}{3}$, od teh jih je pojedel $\frac{8}{3}$, torej je prepustil popotniku samo $\frac{1}{3}$ datlja. Drugi Arabec pa je imel 5 datljev, torej $\frac{15}{3}$; ako je pojedel $\frac{8}{3}$, prepustil je popotniku sedemkrat toliko, kakor prvi Arabec in prav je imel, ako je hotel imeti tudi sedemkrat toliko plačila.

Nadzornica v zavodu.

V nekem zavodu je bilo 32 deklic, katere je morala nadzorovati nadzornica, ki pa je bila slepa. Kakšna smola, kaj ne? Vsakdo ve, kako se deklice težko nadzorujejo že z gledajočimi očmi, kaj še le s slepimi! Da bi se zvečer prepričala vedno, ali so vse doma, postavila jih je v sobi ob štiri stene — soba je imela obliko

čveterokota — tako, da jih je bilo ob vsaki steni 9. Ker je štirikrat $9 = 36$, a so se v kotu povsod jemale po ena deklica dvakrat vpoštev, bilo jih je torej vsak večer $4 \times 9 = 36 - 4 = 32$, kakor kaže naša sličica.

1	7	1
7		7
1	7	1

Nadzornica se je prepričala, da je ob vsaki steni 9 deklic in bila je zadovoljna, dokler je niso začele varati. Nekega večera jih je bilo ob vsaki steni 9, a vendar so manjkale 4 deklice, drugega večera jih je bilo ob vsaki steni zopet 9 in vendar jih je manjkalo 8, a tretjega večera jih je manjkalo celo 12 in vendar ni nič opazila nadzornica. Kako je bilo to mogoče?

Odgovor: Deklice so se postavile na prvi večer tako, kakor kaže prvi, na drugi večer, kakor kaže drugi in na tretji večer, kakor kaže tretji čveterokot.

2	5	2
5		5
2	5	2

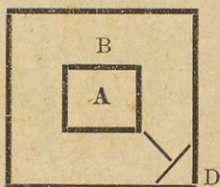
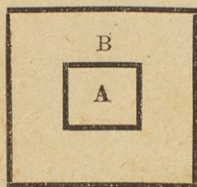
3	3	3
3		3
3	3	3

4	1	4
1		1
4	1	4

Umeten most.

Nekje je bil grad, ki je na sledeči prvi sličici zaznamovan z A, okrog katerega je bil 5 metrov širok jarek, ki je bil čveterooglat,

kakor grad in je zaznamovan z *B*. V jarku je bila prav globoka voda. Prišel pa je popotnik, ki je imel dva 4 metre dolga hloda in po njih je prišel čez 5 metrov široki jarek v grad. Kako je bilo to mogoče?

Odgovor: Črez vogel *D*, ki je zaznamovan na drugi sličici, je položil počez prvi hlod, na katerega je uprl pri sredini drugi hlod in ga položil do grajskega vogla, kar je šlo prav dobro in prišel je v grad.

Prebrisan prehod črez most.

Popotnik pride do mostu črez reko. Ravno so začeli most razdiravati, da bi naredili novega in boljšega. Manjkalo je samo nekaj brun in celo lahko bi bil prišel na drugo stran vode. Toda reklo se mu je, da sme jedino le pod tem pogojem črez vodo, ako se bode most pred njegovimi očmi podiral. Delavci so si torej brili burke ž njim in so ga hoteli le zadržati. Kako bi naj prišel pod takšnimi pogoji črez vodo? In vendar je prišel črez, a kako?

Odgovor: Skočil je na most, tamkaj se je obrnil in šel nazaj korakaje črez most, katerega so res zdaj razdiravali pred njegovimi očmi.

Vojaški novinci.

K nekemu polku je prišlo nekaj vojaških novincev. Poročnik vpraša nekega podčastnika, naj mu pove število novincev. Podčastnik pa je bil šaljiv mož, katerega so častniki radi imeli, in brž odgovori: „Gospod poročnik, javim ponižno, da ako bi jih bilo še enkrat toliko in še polovico toliko in še za četrtno toliko in bi povrh prišteli še mene, bilo bi nas ravno sto!“ Koliko novincev je bilo torej?

Odgovor: Bilo je novincev ravno 36, kajti:

bilo jih je	36	novincev
in ko bi jih bilo še enkrat toliko	36	„
in polovica ($36 : 2$) =	18	„
in četrtnina ($36 : 4$) =	9	„
in še podčastnik	1	„
	100	

bilo bi jih 100 novincev

Koliko jabolk imata?

Prvi deček reče drugemu: „Če mi daš dve jabolki, imel jih bodem ravno toliko, kot ti!“ — Drugi pa mu odgovori: „Če mi pa daš ti dve, imel jih bodem ravno dvakrat toliko, kolikor bi jih imel potem ti!“ Koliko jabolk je imel vsak? Odgovor: Prvi jih je imel 10, drugi pa 14.

Zavit testament.

Oče je zapustil svojim sinovom med drugo dedščino tudi vse vino v kleti. Sinovi so bili trije. V testamentu se je glasilo, da mora dobiti vsak sin enako število polnih, polpraznih in

praznih sodov, kakor drugi. Ko gredo sinovi po očetovi smrti v klet, da bi se delili, najdejo 21 sodov. Sedem sodov je bilo polnih, sedem polpraznih in sedem celo praznih. Kako so se sinovi delili?

Odgovor: Od sedem polpraznih sodov so vzeli štiri, zlili so vino skupaj in dobili so 2 polna. Tako so imeli zdaj 9 polnih, 3 polprazne in 9 praznih sodov in zdaj so se lahko delili. Vsak je dobil 3 polne, 1 polpraznega in 3 prazne sode.

Čudno soštevanje.

Koliko znese vsota vseh števil od 1 do 50? Odgovor je: 1275. Toda ne sme se soštevati, ampak na podlagi množitve mora se priti do tega števila. Kako je mogoče?

Odgovor: Izračuni se lahko na pamet. Prvo in zadnje število ($1 + 50$) da 51, drugo in predzadnje ($2 + 49$) da tudi 51, tretje število od spredaj in tretje od zadej ($3 + 48$) da tudi 51 in tako gre naprej ($4 + 47 = 51$, $5 + 46 = 51$ . . . $24 + 27 = 51$), da dobimo 25 krat 51; ako množiš 25×51 , kar gre tudi na pamet, dobiš 1275.

Starost družine.

Oče in sin štejeta skupaj 41 let, oče in dedec 95, vsi trije skupaj pa 100 let. Koliko je star dedec, koliko oče in koliko sin?

Odgovor: Dedec šteje 59, oče 37 in sin 4 leta.

Čudna družina.

V neki družbi je bila družina, ki je štela: enega dedeca, dva očeta, dve materi, štiri otroke, tri vnuke, enega brata, dve sestri, dva sina, dve hčeri, dva oženjena moža, dve omoženi ženi, enega tasta, eno taščo in eno zetinjo. Pa vendar je štela cela družina samo sedem oseb. Kako je to mogoče?

Odgovor: Družina je štela: enega starca z ženo, ta starec je imel sina z ženo in tremi otroki, a od teh treh otrok je bil jeden deček, dva otroka pa sta bili deklici.

Računarski drobiž.

*

Kmet se hoče prepeljati v čolnu čez vodo in ima pri sebi volka, kozo in več zeljnatih glav. Toda čolnič je tako majhen, da jih ne more vseh naenkrat, ampak le vsakega posebej s seboj vzeti. Kako naj prepelje volka, kozo in zelje čez vodo, da ne bode ostal na eni strani vode sam volk s kozo, pa tudi ne sama koza z zeljem? V prvem slučaju bi namreč volk požrl kozo, v drugem pa bi koza pojedla zelje.

Odgovor: Kmet prepelje najprej kozo in nazaj se pelje sam; nato prepelje zelje, a vzame kozo s seboj nazaj na prvi breg. Kozo pusti tukaj, vzame volka in naposled še prepelje kozo.

*

Kako odšteješ od števila 45 število 45 in ti še vedno ostane isto število 45?

Odgovor: Naredi se tako-le:

$$9 + 8 + 7 + 6 + 5 + 4 + 3 + 2 + 1 = 45$$

$$1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8 + 9 = 45$$

$$8 + 6 + 4 + 1 + 9 + 7 + 5 + 3 + 2 = 45$$

*

Ribiči so šli loviti ribe; bila sta dva očeta in dva sina. Vsi so polovili skupaj tri ribe, a ko so si jih razdelili na enake dele, dobil je vsak po eno ribo. Kako je to mogoče?

Odgovor: Bili so trije ribiči, namreč dedec, oče in vnuk.

*

Oče ima pet sinov, a vsak teh pet sinov ima eno sestro; koliko otrok ima oče?

Odgovor: Ima jih šest, pet sinov in eno hčer.

*

Oče podari sinu za vsako dobro nalogo 10 vinarjev, za vsako slabo nalogo pa mora očetu vrniti 5 vinarjev. Pri 20 nalogah ostane sinu 80 vinarjev. Koliko nalog je torej rešil dobro, koliko slabo?

Odgovor: 12 jih je rešil dobro, 8 pa slabo.

*

Nekdo mora račun poplačati v 10 in 20 kronskih zlatnikih, kateri imajo po 19 mm in 21 mm premera (širine), tako da sestavi ž njimi na dolgost ravno 1 meter. Koliko zlatnikov in kakšne bode rabil, da bode plačal kolikor mogoče najmanj?

Odgovor: Rabil bode 46 malih in 6 velikih zlatnikov.

*

Dve kmetici neseta jajca v mesto. Prva reče: „Bodi tako dobra in daj mi od svojih jajec 8, da jih bodem imela ravno toliko kakor ti!“ — Druga pa odgovori: „Daj mi rajši ti od svojih 5, da jih bodem jaz imela trikrat toliko kot ti!“ Koliko jajec je imela vsaka?

Odgovor: Prva kmetica je imela 18, druga pa 34 jajec.

*

Kako se napravi iz števil 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 število sto?

Odgovor:

$$9 \times 8 = 72 + 7 + 6 + 5 + 4 + 3 + 2 + 1 = 100.$$

*

Mati pošlje tri hčere na trg, da bi prodala jabolka. Najstarejša je kot najmočnejša imela 50, druga trideset in najmlajša kot najslabejša pa 10 jabolok. Deklice so prodajale jabolka po isti ceni, a ko so razprodale vse, imela je vsaka enako svoto denarja. Kako so prodajale?

Odgovor: Prodajale so najprej po 7 jabolok za 2 vinarja, ostala jabolka pa po 6 vinarjev eno. Prva .. 7 jab. .... 2 v, 3 jab. ... 18 v = 20 v, druga .. 28 jab. (4 × 2 v) 8 v, 2 jab. ... 12 v = 20 v, tretja .. 49 jab. (7 × 2 v) 14 v, 1 jab. ... 6 v = 20 v.

*

Polž bi rad zlezl na 12 palcev visok zid; ker se mu kakor po navadi zelo mudi, prileze vsak dan po 3 palce naprej, a vsako noč zdrči za 2 palca nazaj; kdaj dospel na vrh zida?

Odgovor: On dospe deseti dan zvečer vrh zida, ker deveti dan pride 9 palcev visoko, deseti dan pa tri, $9 + 3 = 12$, a ko je na vrhu, ne drži več nazaj.

*

Dijaki so gledali vojaške novince pri naboru. Izpraševali so se, koliko še manjka temu ali onemu do dvajsetega leta. Jeden izmed njih pa noče radovednežem naravnost povedati, nego se jim odreže po ovinkih: „Kadar bodem šestkrat toliko star, kolikor sem zdaj, manjkalo mi bode še toliko do 100, kolikor mi manjka zdaj do 20 let.“ Koliko je bil dijak star?

Odgovor: Dijak je bil star 16 let in 4 leta so mu manjkala do 20 let.

*

Na sejem je prignal kmet 100 glav živine. Ko ga nekdo vpraša, koliko ima posamezne živine, odgovori: „Ako bi prodajal vole po 5 kron, krave po 1 kroni, a ovce po 5 vinarjev, dobil bi za vso živad ravno 100 kron.“ Koliko je torej imel volov, krav in koliko ovce?

Odgovor: Imel je 19 volov, 1 kravo in 80 ovce, kajti:

19 volov po 5 K	. . .	95 K
1 krava po 1 „	. . .	1 „
80 ovce po 5 h	. . .	4 „
skupaj		100 kron.

*

„Koliko prstov imaš na obeh rokah?“ — „Deset, kakor jih ima vsak človek.“ — „Motiš se, dragi! Položi tukaj le obe roki na mizo in

dokazal ti bodem, da jih imaš najmanj!“ — „To na noben način ni mogoče!“

„Da, celo mogoče je! Le štejeva prste najprej po vrsti naprej. Eden, dva, tri . . . deset! Zdaj pa štejeva nazaj, kakor so po vrsti: ta je deseti, ta deveti, ta osmi, ta sedmi in ta šesti; na drugi roki imaš jih pet, torej imaš skupaj šest in pet prstov, kar daje vendar najmanj. Ali ne verjameš?“

„Hm, hm, Res je čudno! Deseti, deveti, osmi, sedmi in šesti prst na eni roki, na drugi pa pet, jih je res skupaj najmanj.“

*

Kako napolniš z eno vrečo žita dve, a bode druga ravno tako velika, kot prva?

Odgovor: Vreča se postavi druga v drugo.

*

Kateri ljudje imajo o svojem rojstvu toliko nog, kolikor je dni v tistem letu?

Odgovor: Tisti ljudje, ki so rojeni 2. januarja.

*

Prijatelju sem dolžan 4 krone. Pogodiva se, da mu vrnem vsak teden nekaj. Prvi teden 2 kroni, drugi teden 1 itd., torej vsak teden polovico manj; kdaj bode dolg izplačan?

Odgovor: Nikoli! Saj se že pri 25 v. ne da popolna polovica izplačati.

*

Neki kmet ima v hlevu ovce in gosi. Glav je 35, nog pa 94; koliko je ovac in koliko gosi?

Odgovor: V hlevu ima 12 ovac in 23 gosi.

*

Neki dobrotnik daruje revežem 360 kron. Pri delitvi so izračunali, da bi dobil, ko bi bila dva berača manj, vsak dve kroni več. Koliko revežev je bilo in koliko je dobil vsaki?

Odgovor: Revežev je bilo 20 in dobili so po 18 kron; ako bi bilo pa 18 revežev, bil bi dobil vsak 2 K več, torej 20 kron.

*

Če bi se peterim ljudem postavilo v skledi pet jajec na mizo, kako bi mogel vzeti vsak po eno jajce, da bi nazadnje še vendarle ostalo jedno v skledi?

Odgovor: Zadnji vzame skledo z jajcem vred; tako se je razdelilo pet jajec med petero ljudi in jedno jajce je ostalo še vendarle v skledi.

IV. Burke in šaljivi poskusi.

Kako je mogoče vzeti denar izpod klobuka, ne da bi se dotaknil klobuka?

Položi kakšen denar na mizo, pokrij ga s klobukom in reci, da ga bodeš vzal izpod klobuka, ne da bi se zadnjega dotaknil; sezi nato pod mizo, kakor bi hotel denar v roko poloviti, potrkaj na mizo in reci: „Ena, dve, tri, presto! marš!“ Zdaj lahko rečeš, da je denar izginil. Gotovo bode kakšen radovednež vzdignil klobuk in če bi se to ne zgodilo, poprosi koga, naj vzame klobuk proč. Kakor hitro pa se to zgodi, moreš denar vzeti z mize, ne da bi se bil dotaknil klobuka.

Najboljši skakač ne more preskočiti slamne bilke.

Skakaču se stavijo ti-le pogoji: kolen ne sme celo nič upogniti, pa tudi telo mora ostati negibno.

Ložje pa je še, ako se položi slamna bilka ob steno in skakač je ne bode mogel preskočiti.

Dve osebi, ki stojita komaj 10 cm narazen, ne moreta se dotakniti.

Prvi osebi reci, naj stopi ven pred duri in naj stoji tamkaj celo mirno; potem zapri duri in znotraj k durim postavi drugo osebo. Ako rečeš, naj se obe dotakneta, ne bodeta se mogli, čeprav sta komaj 10 cm narazen.

Stavo za denar dobiti.

Komu izmed družbe se reče, naj ti da srebrn novec. Nato greš staviti, da oseba ne bode mogla na tri vprašanja odgovoriti z odgovorom: „Moj srebrni novec!“ Kot stava zapade ti denar, ki ga držiš v roki. Nato pokaži osebi novec in vprašaj: „Kaj je to?“ — Odgovor bode: „Moj srebrni novec.“ Zdaj se delaj začudenega in reci: „Vi že ja poznate vprašanja? Kaj mi date, ako zgubim stavo?“ — Odgovori oseba: „Moj srebrni novec!“ tedaj si stavo dobil in zahvališ se prav lepo za denar. Ako se ti pa odgovori: „Nič ne dobite!“ shrani tudi denar, ker si tudi zdaj dobil stavo. Oseba namreč ni odgovorila: „Moj srebrni novec!“ kakor bi morala reči.

Pri odprtih durih ne moreš vreči kakšne reči skozi duri.

Tisti, kateri bi imel vreči, naj se postavi kakšne štiri korake od duri, tako da bode gledal v sobo. Samo glavo sme obrniti na levo stran in pogledati proti durim, truplo pa mora ostati pri miru. Zdaj se mu da v desnico kakšna reč, ki se ne stere in to naj vrže pri durih ven.

Sicer se mu bode zdelo to prav lahko in tudi drugim se bode zdelo tako. Toda reč se ne bode dala izpeljati in predmet bode odletel vedno kam drugam. Da se ti posreči, moraš predmet vreči tako, kakor bi gâ hotel dva do tri korake proti desni strani pognati v steno.

Kako narediš s tremi srebrnjaki križ.

Ti vprašaš pričujoče, kako se naredi na mizo s tremi srebrnjaki križ. Trudili se bodo zastonj. Potem, ko ne more nobeden rešiti vprašanja, vzemi vse tri srebrnjake med palec in kazalec ter naredi ž njimi na mizo znamenje križa.

Trije koščki kruha.

Pazite! Tukaj na mizo denem tri klobuke. Pod vsak klobuk sem dal po en košček kruha. Zdaj vzamem košček za koščekom izpod klobuka in snem vse tri kosce. Ste li videli? Kaj ne? Toda glejte! Začaral bom kosce in kmalu bodo vsi trije pod mojim klobukom, katerega položim tukaj na mizo. Kako se bode to zgodilo? Ali ve kdo?

Odgovor: Klobuk bodem djal na glavo.

Kako daš komu kaj v roko, kar vsi vidijo, le dotičnik ne.

Ako si zgovoren in znaš celo stvar zasukati na važno stran, primi dotičnika za roko in daj mu lastno uho v pest.

Kako ne more kdo sam vstati.

Katerega izmed družbe posadi na stol, njemu nasproti vsedi se tudi ti. Zdaj naj poskusi sam vstati. Kakor hitro vstane on, vstani tudi ti. Če ne pride še na šalo in reče: „Saj sem vendar sam vstal!“ odgovori mu: „Ne, ker sem vstal tudi jaz.“

Kako se ne more lonec s sekiro na mizi ubiti.

Ako stori tako, izgubi stavo, ker je stal pred mizo. Stavo bi dobil, ako bi stopil na mizo, ter potem s sekiro razbil lonec.

Kako pobereš po hiši orehe, akoravno si v sredi hiše naredil krog okoli sebe in ga ne bodeš prestopil.

Ta poskus je videti nemogoč, a je vendar prav lahek. Po hiši vrzi par orehov, da se razlete po kotih in naznani umetnost pričujočim, ki so radovedni, kako bodeš reč izvršil. Nato stopi v sredino sobe, pokaži kredo in reci, da si bodeš naredil krog (ris) okoli sebe, katerega ne bodeš prestopil. To narediš tako, da potegneš ris sebi okrog pasu in ko bodeš pobiral orehe, vendar ne bodeš prestopil kroga.

Kako se da iz dobro zamašene steklenice piti vino.

Nihče ti ne bode verjel, da bi bilo to mogoče. Izmed steklenic poišči si takšno (buteljko), katera ima na znotraj vtisnjeno dno. Steklenico

prav dobro zamaši, obrni jo, vlij v dolbino steklenice vina in ga izpij. Tako si pil iz dobro zamašene steklenice.

Kako dobiš iz ene roke v drugo katerikoli predmet, čeprav držiš roki stegnjeni od sebe.

Predmet, katerega si držal v eni roki, položi na mizo, obrni se in poberi ga z drugo roko. Tako ostaneta roki celo mirni in stegnjeni.

Kako se potegne skozi luknjo za gumb (gumbnico) vrvice, katero drži na obeh koncih druga oseba in ti se vendar rešiš vrvi, ne da bi jo prerezal.

Skozi gumbnico na suknji potegni vrv, katere oba konca naj kdo izmed družbe trdno drži. Ti rečeš, da se bodeš rešil vrvi in je vendar ne bodeš prerezal. Držala pa bode bržčas oseba že zaraditega tako trdno, ker se bode bala, da ji bodeš kateri konec vrvi izvil iz rok. Tega ti pa ni storiti. Sleci samo suktnjo in prost si vrvi.

Kako dve osebi ne moreta prižgati luči.

Dve osebi naj poklekmeta na tla tako daleč, da se bodeta še lahko dotikali s stegnjenima rokama. Ena naj ima v roki gorečo, druga pa ugasnjeno svečo. Osebi smeta klečati le na eni nogi, drugo nogo pa si morata s prosto roko držati nad tlemi. Obe se bodeta prej prevrgli, nego bodeta prižgali luč.

Celo družbo posaditi tako, da sedi vsak drug drugemu na kolenih.

Prvi izmed družbe naj se vsede na vogel stola. Njemu na kolena naj se vsede drugi, temu tretji itd., dokler ne sede vsi. Vendar se mora pri sedanju gledati, da se naredi krog. Zadnji mora priti za prvim tako, da se mu lahko ta vsede na kolena, stol pa se umakne. Pri umikanju stola se ima previdno ravnati, sicer sede vsi na tleh.

Kako se položi na nož, ki je zapičen v steno, novec, katerega ne more kdo drugi odbreniti.

V visokosti tistega, ki bi naj odbil novec, zapiči se v steno nož in na konec roča se položi novec. Zdaj se mora dotičnik z desno roko prijeti za levo uho (z dvema prstoma), levo roko mora vtakniti skozi vpognjeno desno, levo oko mora zatisniti, potem se nožu približati in skušati z levim kazalcem odbreniti novec. Dolgo se mora truditi, predno se mu bode posrečilo in povzročal bode mnogo smeha.

Kako ne morejo 4 osebe odnesti stola.

Ta poskus povzroča mnogo smeha. Štiri osebe se morajo postaviti k štirim nogam stola tako, da počenejo prav nizko, sežejo z rokama od zadi med nogama skozi in primejo vsaka svojo stolovo nogo. Mnogo smeha povzroča ta poskus zato, ker kakor hitro se hoče katera izmed štirih oseb premikati, potegne druge na kup, da se prevržejo. Še boljše je, ako so tri osebe in imajo stol na tri noge (trinožnik).

Kako narediš, da nima oseba, katero si poslal iz sobe, ko pride nazaj, nobene glave več.

Ta burka se naslanja na besedo v e č. Pošlji enega izmed družbe iz sobe in ko pride nazaj, imel bode eno glavo in nobene več.

Kako ne more oseba pobrati predmeta, ki leži pred njo na tleh.

Postavi osebo ob steno tako, da se bodo obe peti in obe meči (pod kolenom zadi) tesno pritiskali k steni. Oseba se na ta način ne more skloniti naprej.

Kako pihneš od 4 koščkov papirja samo tri proč.

Nagovori družbo, razcesaj kosec papirja na 4 koščke, položi jih na odprto dlan in reci, da bodeš pihnil po vseh koščkih, a bodo odleteli samo trije. Cela reč je gola šala, ki vodi gledalce le za nos. Kadar pihneš namreč, položiš na košček, katerega ti je kdo drugi pokazal, da naj ostane na dlani, kazalec druge roke in tako bodo odleteli trije koščki, oni pod prstom pa bode ostal.

Kako skriješ luč, da jo vidijo vsi, samo jeden ne.

Ako rečeš v družbi, da bodeš skril luč tako, da jo bodo vsi videli, le jeden ne, bodo vsi začudeni. Nato vprašaj, kateri izmed družbe naj

bode tisti, ki je ne bode videl. Postavi mu zdaj luč na glavo in gotovo je ne bode videl, drugi pa vsi.

Kako se ne more prstan mirno držati.

Daj komu v roko dolg las, da ga prime na enem koncu z dvema prstoma; na drug konec priveži prstan. Oseba naj drži prstan tako, da bode visel v prazen kozarec. Vsled utripanja žil bode se jel prstan gibati in bode naposled udaril celo ob kozarec.

Kako se more kakšna številka v temi uganiti.

Na mizo si daj s kredo napisati kakšno število in reci, da ga bodeš v temi uganil. Podaj se v kot, dokler kdo ne napiše številke, ti si pa mirno prižgi smodko. Ko se je luč odvila in odnesla v kot, stopi mirno k mizi in si razsveti številko z žarečo smodko.

Kako vzameš denar izpod kozarca vode, da tega tvoj tovariš videl ne bo.

Pod kupico z vodo je denar in stavita lahko s tovarišem, da ne bode videl, kdaj bodeš vpričo njega vzel izpod kupice denar. Posodo z vodo pograbi in mu vlij vodo v obraz. Med brisanjem, katero se bode zdelo tovarišu gotovo potrebno, spravi denar.

V. Razni poskusi.

Kako narediš, da skače novček v kozarcu.

Za ta poskus, ki prav imenitno vara gledalce, posluži se prav dolgega, najboljše svetlorumenega ženskega lasu. Potem se vzame nekoliko voska, pomočenega s terpentinom in las se z enim koncem pritrdi za noht kazalca na desni roki. Na drugi konec lasu pritrdi ravno tako z voskom manjši novček. Ta novček skrij med kazalec in sredinec (v kot obeh prstov) desne roke. Nato stopi naprej in naprosi iz družbe kakšen novček, seveda takšnega, kakršnega imaš pripravljenega. Izprošen novček vzemi z levo roko in ga daj le navidezno v desno roko. V resnici pa ga obdrži v levi, a nasprotno vzemi skritega in ga položi v palec in kazalec desne roke. Godi se to med govorjenjem in obširnimi pripovedovanjem, kako bode moral novček na povelje skakljati po kozarcu, da se pozornost gledalcev odvrača kolikor mogoče od rok. Prilepljen novček vrzi potem v kozarec, odstopi od mize za primerno oddaljenost, zapoj kakšno šaljivo kitico in igraj s prsti kakor po mizi. Kakor bodeš v taktu igral s prsti k pesmici, tako bode novček

skakljaj, ker ga bode las tezal. — Črez nekaj časa seži v kozarec, vzemi ven novce in ga navidezno položi v levo roko. V resnici pa ga obdrži v desnici, kar se prav lahko prikrije z gibanjem roke, z levico pa daj izposojeni novce nazaj svojemu lastniku. V istem času si imel priložnosti dovolj, da si kakor iz navade segel z desnico v žep in odstranil novce, las in vosek.

Kako narediš, da ti izgine novce z dlani.

Na noht srednjega prsta (od zunaj) pritrdi si v naglici nekoliko s terpentinom pomešanega voska, katerega imaš kje na mizi pripravljenega; ako se z upognjenimi prsti — med govorom — nasloniš ob mizo, pritisneš prav lahko s sredinčevim nohtom ob vosek in ta je pritrjen. V dlan položi nato kolikor mogoče majhen novce — za gledalce nima pomena, ali je novce majhen — in naredi pest. Istočasno pritisni sredinčev noht ob novce, kateri mora biti bolj ob gornjem delu dlani, sicer ne prideš z nohtom do njega in novce se bode prijel ob noht. Potem zavijti roko, kakor bi kaj vrgel v zrak in jo od strani zamahni z odprto dlanjo naprej. Dlan bode prazna in nihče ne bode videl prikrit novce. Da ne bodeš preveč mahal, je umljivo, sicer zavržeš res novce.

Zamenjana novca.

Dva enaka novca iz bronu in dva enaka novca iz srebra ali niklja izberi tako, da bodo imeli vsi štirje enako velikost. Na vsak bronast novce daj pribiti srebrnega, da dobiš dva novca,

ki sta oba po eni strani srebrna, po drugi strani pa bronasta. Kadar ju rabiš, daj enega v levo roko s srebrno polovico navzgor, drugega pa v desno roko z bronasto polovico navzgor in oba pokaži navzočim. Potem zapri rahlo dlan, zamahni z desnico in potem z levico po zraku, kakor bi vrgel novca iz ene roke v drugo, a poleg ju obrni, kar gre pri mali vaji prav lahko. Ko odpreš dlani, bodeta videti oba novca zamenjana, kakor bi bila res skočila iz ene roke v drugo.

Novec, ki se ne da prijati.

Na konec kazalca položi novce in reci kateremu iz družbe, naj odpre dlan tako, da bode hrbet rokē zgoraj in kadar bodeš štel do: „Tri!“ in mu potisnil novce v dlan, naj ga naglo zgrabi. Če bode počasen, ga ne bode dobil. Ne dobi ga pa tudi pri največji naglici. Ko namreč butiš s prstom pod dlan, buti s praznim sredincem, novce pa polovi s palcem in kazalcem. To bodeš lahko večkrat naredil, ker se malokdaj pride na sled nedolžni goljufiji.

Gibajoč novce.

Na mizo pogrni obrisalnik (servijeto) in položi nanj novce. Ob obeh straneh položi poleg novca po en nož, na noža pa postavi nad novce svečnik. Poglej potem, katera nit je na tvoji strani tista, ki gre skozi servijeto pod novcem. Ako začneš nato s prstom praskati po dotični niti proti sebi, začel se bode novce polagoma pomikati izpod svečnika in se bode gibal proti tebi.

Z zavezanimi očmi zadeti odbrani novec.

Sicer je reč nekoliko neverjetna, vendar je lahka. Na mizo položi 3 do 5 novcev in si daj oči trdno zavezati. Ko se je to zgodilo, reci, naj vzame kdo izmed navzočih en novec proč in ga naj nekaj časa drži v zaprti pesti. Druge novce pa reci dejati v klobuk in jih nekaj časa pretresavaj. Potem naj dotičnik vrže odbran novec v klobuk, katerega si bil že postavil na mizo. Ti sežeš v klobuk, potipaš novce in takoj zadeneš in pokažeš pravega. Kako pa?

Novec, kateri je bil odbran, bil je nekaj časa v topli roki in se je dobro segrel. Da se je dobro segrel, pretresaval si ostale novce v klobuku, ob enem pa si jih vsled piha, ki nastane po pretresavanju, tudi nekoliko ohladil. Ko torej sežeš v klobuk, poznaš takoj po toploti pravi novec. Seveda se razume, da se morajo novci ločiti vsaj po letni številki in to je najbolje, kar dela izvršeni poskus še čudovitejši.

Krona obtiči navidezno na čelu.

S trohico smolenega voska pritrdi si srebrni kronski novec na konico drugega prsta in jo močno pritisni za nekaj časa kateremu izmed navzočih na čelo. Potem pa umakni roko od strani in skrij objednem krono v pest, da je prevarani ne vidi. Ta ima še vedno čut, da mu tiči krona v pritisnjeni koži. Zdaj mu reci, naj si krono otrese in res bode na občo veselost navzočih začel otresati glavo.

Kako je izginil novce?

Jednega izmed navzočih prosi, naj stegne odprto dlan naprej; brž mu pokaži novce in reci, naj ga prime, kadar bodeš seveda z naglico ž njim trikrat potipal njegovo dlan. Ako ne bode dovolj nagel, bode novce izginil.

Novce vzameš med palec in kazalec desne roke in šteješ počasi do tri. Vsakokrat dvigneš roko nad glavo in jo potem z naglico zavihtiš nad dlan in potegneš z novcem po dlani. Ko zavihtiš tretjič, takrat, ko bi imel dotičnik prijeti, nimaš več novca v roki, ker si ga spretno položil na glavo med lase ali pa ga z voskom (smolenim, terpentinovim), ki je bil na novcu pripravljen, in s pomočjo kazalca naglo pritisnil na glavo. Ker se odstraniš tako, da gledaš družbi v obraz, ne bode nihče nič opazil, ako si dovolj spreten. Pozneje si lahko novce o priložnosti, ko te nihče ne vidi, odstraniš.

Kako dvigneš moža samo s prsti.

Poskusi brez priprav kratkočasijo najbolj dolge zimske večere. Tak poskus je tudi sledeči. Pet oseb stopi k možu, ki še zna tehtati do 70 kg. Dve osebi položita kazalec in sredinec desne roke — samo ta se sme rabiti, ker je primeroma veliko čvrstejša od leve — vsaka pod en črevelj in sicer v zarezo med peto in drugim stopalom, kjer se tudi jedino da. Tretja oseba položi kazalec desne roke pod komolec, četrta pod komolec druge roke trdno in s skrčenima rokama stoječega moža, ki se ima dvigniti, peta oseba pa položi svoj desni kazalec

možu pod brado. Potem se zapove: „Ena, dve — tri!“ in na zadnje povelje mora vsak enakomerno napeti moč dotičnega prsta (ali obeh pri osebah, ki drže pod nogo) in poskus se bode posrečil. Je pa tudi lahko umevno. Sedem prstov je in če tehta mož, recimo, 70 kg, tedaj pride na en prst teže okrog 10 kg, kar gotovo ni preveč.

Kako vidiš v ogledalu več nosov in očij.

Na ogledalo postavi drugo tako, da bode stalo na njem celo navpično in pravokotno. Ako se tako pogledaš v ogledalo, videl boš svoj navadni obraz. Ako pa nagneš pokončno ogledalo do kota 80° , videl bodeš obraz brez čela in nosu, ako pa nagneš do kota 60° , videl bodeš v svojem obrazu 3 nosove in 6 očij. Kakor nagibaš pokončno ogledalo, tako se izpreminja tudi obrazna slika in včasih je skoraj grozna.

VI. Zastavice.

Komu zelena kapa do ušesa klapa? — (Lešniku zeleni ovojek.)

*

Kdaj začnejo žanjice pšenico žeti? — (Kadar pridejo na njivo.)

*

Kdo je dober, če je hud? — (Pes.)

*

Katera ptica je golobu najbolj podobna? — (Golobica.)

*

Kdo lahko gre, ako se mu naloži težko breme, a se takoj ustavi, ako se mu teža sname? — (Ura.)

*

Gledala sta se dva brkata, oba repata, pa sta se drug drugega bala. Kdo sta? — (Pes in mačka.)

*

Belo je, sir ni; repato je, miš ni; sol liže, koza ni; grize, a pes ni. Kaj je to? — (Redkev.)

*

Katere kose ni treba nikoli brusiti? —
(Smrtne kose.)

*

Kateri vrat se z nogo giblje? — (Kolovrat.)

*

Kdaj je na barki najbolj varno? — (Kadar
je na suhem.)

*

Tri noge na rudečem bregu; kaj je to? —
— (Ponev na ognju.)

*

Kaj je močnejši od zemlje? — (Motika, ker
jo kopa.)

*

Ni človek, a v človeški obleki hodi. Kdo
je? — (Bolha.)

*

Kaj je v cerkvi nepotrebno? — (Streha nad
prižnico.)

*

V čim sta si podobna jezični doktor in pa
kolo? — (Oba je treba mazati.)

*

Kdo ni bil rojen, pa je umrl? — (Adam.)

*

Zakaj kozarce umivajo? — (Ker jih prati
ne smejo.)

*

Kaj je prej, mož ali brada? — (Mož je za
brado.)

*

Pet krav za desetak, po čem pride ena k drugi? — (Po parkljih.)

*

Kdo nosi svojega gospoda in gospod nosi njega? — (Črevelj.)

*

Veliko oči imam, pa vendar ne vidim nič; iz vsakega očesa mi raste rep; kdo sem? — (Krompir.)

*

Katera žival je najmočnejša? — (Polž, ker nosi sam svojo hišo.)

*

Vem za ženo, ki ni bila rojena ter je njen sin prej sesal, nego mati? — (Eva.)

*

Zakaj ima mlinar bel klobuk? — (Zato, da se pokriva.)

*

Kdaj sejejo kmetje repo? — (Nikdar, ker sejejo vedno le repno seme.)

*

Katero oko bi človek najložje pogrešal? — (Kurje oko.)

*

Kdo hodi pod vodo, pa vendar ni moker? — (Tisti, ki nese vodo na glavi.)

*

S čim se cerkve pokrivajo? — (Z nič, ker jih vidimo.)

*

Koliko jajec moreš na tešče pojesti? —
(Samo eno.)

*

Kakšnih kamnov je največ v Dravi? —
(Mokrih.)

*

Katerega meseca klepečejo babe najmanj?
— (Meseca februarja, ker ima samo 28 dni.)

*

Kateri mesec pa je najkrajši? (Maj, ker se
piše s tremi črkami.)

*

Belo je, pa ni sneg; črno je, pa ni črnilo;
zelenkasto se blišči, pa ni trava; rep ima, pa ni
krava; kaj je to? — (Sraka.)

*

Kje so žemlje večje, v Celju ali v Ljub-
ljani? — (Tam, kjer za eno največ testa vzamejo.)

*

K mizi gre sito, od mize lačno; kaj je? —
(Skleda.)

*

Katera pijača je najmočnejša? — (Voda,
ker goni mlinska kolesa.)

*

Katere reči solnce pod milim nebom ne
more obsijati? — (Sence.)

*

Kje sedijo ženske, kadar gredo v toplice?
— (Kadar gredó, nikjer.)

*

Kdaj zajca zobje bole? — (Kadar ga pes ugrizne.)

*

Kadar je polno, je tako težko, kakor prazno, kadar pa je prazno, je pa tako težko, kakor če bi bilno polno? — (Kovaški meh.)

*

Na kateri cesti ni nič kamenja? — (Na rimski cesti.)

*

Kdaj skazujemo peči več časti, poleti ali pozimi? — (Poleti, kajti pozimi ji kažemo hrbet.)

*

V čem sta si osel in dan podobna? — (Oba se rodita siva.)

*

Kaj pomaga enemu na noge, drugega pa vrže? — (Vino.)

*

Kdo ima šest nog, hodi pa po štirih? — (Jezdec.)

*

Kaj je čez dobro vest in čez zdrav život? — (Čez dobro vest ni nič, čez zdrav život je pa koža.)

*

Kdaj začnejo mlade race plavati? — (Kadar jim zmanjka dna pod nogami.)

*

Zakaj nove hiše zidajo? — (Zato ker stare hiše nimajo mladih.)

*

Koliko žrebljev potrebuje dobro podkovan konj? — (Nobenega.)

*

Kaj je sveti zakon? — (Z medom pomazan križ, a ko se med odliže, ostane sam križ.)

*

Kdaj je osel tako rigal, da ga je ves svet slišal? — (V Noetovi barki.)

*

Kateri zajec se nobenega psa ne boji? — (Leseni, s katerim si črevlje sezuvamo.)

*

Kateri svetnik je na oltarju najmodrejši? — (Tisti, ki ima v roki zaprto knjigo, ker že vse na pamet ve.)

*

Kadar je sit, kriči, kadar je lačen, pa molči; kdo je to? — (Mlin.)

*

Kdo govori brez ust in jezika? — (Pero.)

*

V temi bedi, podnevi spi; kdo je to? — (Sveča.)

*

Oče stoji, mati kleči, otroci vise; kaj je to? — (Kol, trta, grozdje.)

*

Kdo je Bogu služil, nič zagrešil, pa vendar ni v nebesa prišel? — (Osel, na katerem je Kristus jezdil v Jeruzalem.)

*

Kje ima vol največ mesa? — (Pod kožo.)

*

Kdo ima v cerkvi največ oblasti? — (Muha, ker sede, kamor hoče.)

*

Kdaj je krava zunaj in znotraj kosmata? — (Kadar na pragu stoji.)

*

Ko gre, je on, ko pa stoji, je ona; kaj je to? — (Dež, voda.)

*

Kateri svetnik ima tri brade? — (Sv. Peter, eno svojo, dve na ključih.)

*

Kdaj ni bil Kristus ne v nebesih in ne na zemlji? — (Ko je visel na križu.)

*

Kateri človek na svetu še ni umrl? — (Kateri še živi.)

*

Kdo stoji v logu na eni nogi? — (Goba.)

*

Kje je proti nebu obrnjenih največ lukenj? — (Na strnišču po žetvi.)

*

Katera voda je na svetu največja? — (Rosa, ker pokriva hribe in doline.)

*

Kaj je to: vsi sinovi imajo kapice, le oče je nima? — (Želodi in hrast.)

*

Kaj je to: lesena koklja ima pod seboj železna piščeta? — (Brana.)

*

Za kom vsi ptiči letijo? — (Za kljunom.)

*

Kaj imata bahač in svinjski mehur enakega? — (Napuh.)

*

Kateri mož noče po imenu ostati v dolini? — (Gregor.)

*

Kdo ima očeta in mater, pa vendar ni sin? — (Hči.)

*

Katera reč je tem boljša, čim hujša je? — (Kis ali jesih.)

*

Kdaj znaš ti pisati, brat pa ne? — (Kadar si se učil pisati, brat se pa ni učil.)

*

Čim bolj pleše, tem bolj je debelo; kaj je to? — (Vreteno na kolovratu.)

*

Kaj je višje, kakor nebo? — (Cerkvene duri, ker nesejo nebo skozi nje.)

*

Kdo veliko preveč okrog hodi, pa nikamor ne pride? — (Plesalec.)

*

Zakaj ima dimnikar usnjate hlače? — (Da jih obleče.)

*

Komu kmet največ zaupa? — (Pastirju, ker mu da vso živino.)

*

Komu se odrtija ne šteje v greh? — (Konjederču.)

*

Katero čednost pijanci najbolj ljubijo? — (Up.)

*

Kaj se odvzame, kjer nič ni in se dene, kjer je kaj? — (Pipa pri sodu.)

*

Katere duše nimajo življenja? — (V svetilkah.)

*

Katerega klobuka ni delal klobučar? — (Klobuka pri gobi.)

*

Katero blago kmetu najbolj nese? — (Kokoš.)

*

Vedno v vodi stojim, pa si nog nikdar ne prehladim; kdo sem? — (Most.)

*

Kdo največkrat brez škode počí? — (Bič.)

*

Napiši me in suči me in beri me, kolikor hočeš, zmiraj ostanem tepec; kdo sem? — (Cepec.)

*

Na desno če tečem, se vedno redim, nazaj me zaženi, do konca zmedlim. Kdo sem? — (Vreteno.)

*

Kdo se začne jokati, če solnce posije? —
(Sneg.)

*

Kaj dela kmet, kadar po njivi hodi? —
(Stopinje.)

*

Kateri tiči radi meso jedo? — (Mla-tiči.)

*

Katera ura gre in bije brez navijanja? —
(Huda ura.)

*

Nič niso pregrešile, pa jih vendar zapirajo? —
(Srebrne krone.)

*

Kaj nikoli ne je, in je vendar sito? — (Sito.)

*

Kam gre zajec, kadar pride do srede gozda? —
(Iz gozda ven.)

*

Na drevesu je sedelo 8 ptičev, sosed jih je
z enim strelom zadel 5, koliko jih je še ostalo?
— (Nobeden, drugi so odleteli.)

*

Kateri svetnik je živ v cerkvi? — (Tisti
ki ima črva v sebi.)

*

Katera riba je najboljša? — (Pečena ali
kuhana.)

*

Kdaj je človek brez glave v hiši? — (Kadar
gleda pri oknu ven.)

*

Po dnevi je prazno, po noči pa polno; kaj je to? — (Postelja.)

*

Komu dela denar težo? — (Mošnji.)

*

Kdo je bil rojen že v davnih časih, pa še do danes ni umrl? — (Elija, ker se je v žarečem vozu peljal v nebesa.)

*

Kdo je zjutraj najbolj dobre volje? — (Petelin.)

*

V cerkev te vabi in kliče, sam pa nikoli ne gre v njo; kdo je to? — (Zvon.)

*

Kaj je v mašni knjigi črez božjo besedo? — (Trak.)

*

Kateri svetnik bi v cerkvi videl najdalje, ako bi bil živ? — (Tisti, ki stoji najbližje okna.)

*

Kje obleži sneg najdalje? — (V pratiki.)

*

Luknjica pri luknjici, pa vendar vodo drži; kaj je to? — (Slamnata streha.)

*

Če ne bijem, pa ne živim; kdo sem? — (Srce.)

*

Kaj je to: oče se šele rodi, sin pa že po strehi pleše? — (Dim in ogenj.)

*

Koliko bremen slame gre na tri vozove, pred katere so vpreženi konji? — (Ne gre je nič, ampak polagati se mora.)

*

Kdaj dobijo delavci pogačo? — (Kadar je pečena.)

*

Kaj je to: les na les, pa usnje vmes? — (Mlatičev cepec.)

*

Kateri konj vidi zadi ravno tako, kakor spredi? — (Slep konj.)

*

Kdo najrajši v mokrem kosi? — (Brivec.)

*

Kakšni podplati najdalje trpe? — (Človeški.)

*

Kje oznanujejo ribe pokoro? — (V pratiki.)

*

Kaj se črevljarju najbolj gnjusi? — (Brusni kamen, ker ga vedno opljuje.)

*

Katera starka ima največ zob? — (Ura z zobmi na kolesju.)

*

Kaj ni prav, pa vendar ni greh? — (Leva rokavica na desni roki.)

*

Kdo je na svoji materi drva sekal? — (Adam na materi zemlji.)

*

Kdo pride zjutraj najprvi v cerkev? —
(Ključ cerkvenih vrat.)

*

Katera riba je najbolj dolga? — (Polenovka,
Stockfisch, ker ima glavo kje na Nizozemskem,
truplo pa bogve kje.)

*

Kaj je med goro in dolino? — (Besedica: in.)

*

Po čem se loči modrijan od bedaka? —
(Po umu.)

*

V začetku ima štiri noge, pozneje živi z
dyema, a na starost ima tri. Kdo je to? —
(Človek.)

*

Zakaj ni Bog dal, da bi ženskam rastle brada?
— (Vsled vednega klepetanja bi jih nihče ne
mogel obriti.)

*

Kateri delavci gredo rakovo pot? — (Vrvarji
pri pletenju vrvi.)

*

Kako lahko kdo od Celja do Ljubljane jezdi
vedno po senci? — (Kjer je senca, tam jezdi,
kjer je pa ni, mora pa peš hoditi.)

*

Kdaj je človeku najbolj dolg čas? — (O
kresu.)

*

Kdaj je dobro človeku samemu biti? —
(Pri dedščini.)

*

Katere sveče gore daljše, lojene ali svečene? — (Nobene, ker oboje gorijo krajše.)

*

Kateri prodajalci ne plačujejo na trgu nikakršnega tržnega davka ali najemnine? — (Tisti, ki prodajajo zijala.)

*

Kaj vidiš v vodi, da ni mokro? — Solnce, kadar sije v njo.)

*

Katera voda je mnogokrat goljufiva? — (Ženske solze.)

*

V kateri kozarec je najbolje natakati? — (V praznega.)

*

Slepec je videl zajca teči, kruljec je skóčil za njim, a nagec ga je vtaknil v žep; kaj je to? (Laž.)

*

Kaj je jedino v zraku, a v ognju in vodi in zemlji pa ne? — (Črka: r.)

*

Kaj je to: na tri kraje se reži, pa jezik ven moli? — (Bukova ježica.)

*

Dva psa imam, ki ves dan glodata meso, po noči pa zijata; kako se imenujeta? — (Oba črevlja.)

*

Katera senca dela na drevju in na rastlinah sploh največ škode? — (Gosenca.)

*

Čemu se vsako jutro najprej približamo? — (Starosti.)

*

Kje diši kolač najbolje? — (V ustih.)

*

Kaj je bilo še pred Kristusom, je še zdaj, pa je vendar samo 4 tedne staro? — (Mesec.)

*

Kateri človek gleda naprej, pa nazaj vidi? — (Tisti, ki stoji pred ogledalom.)

*

Golin v kosmatinca leze; kaj je to? — (Roka in rokavica.)

*

Oče bodec, mati gladka, deca sladka; kaj je to? — (Pravi kostanj.)

*

Po sredi vasi tele leži, pa k vsaki hiši rog moli? — (Steza.)

*

Spredi živo, sredi suho, zadi dušo nosi; kaj je to? — (Plug in orač.)

*

Imam veliko sodov polnih zrnja; pa pridejo tatje, mi prebijejo sode in mi ukradejo zrnje; kdo sem? — (Mak.)

*

Kaj je to? Leti, pa nima perutnic; gre, pa nima nog; leži, pa nima života. — (Sneg.)

*

Dva in trideset belih piščet, pa rudeč petelin med njimi; kaj je to? (Zobje in jezik.)

*

Katera žival ima kosti zunaj, meso pa znotraj? — (Rak.)

*

Kmet je sejal, ter govoril: „Če bo prišlo, ne bo prišlo; če ne bo prišlo, pa bo prišlo.“ Kaj je menil? — (Golobe, proso.)

*

Kdo nima v svoji hišici ne stola, ne mize, pa vendar sladko počiva, ugodno sedi in je? — (Ptica v kletki.)

*

Kateri svetnik stoji v cerkvi na pravi strani? — (Vsak, ker stoji vsak na nogah.)

*

Kdo si prej nogo zlomi, tisti, ki pade z mize ali tisti, ki pade z zvonika? — (Oni, ki pade z mize, ker je prej na tleh.)

*

Deček je sedel pri mizi ter jedel; dalje ko je jedel, več je imel, naposled pa je vrgel vse skozi okno. Kaj je jedel? — (Orehe.)

*

Kdo speče brez ognja? — (Kopriva.)

*

Pet luknjic v eni luknji; kaj je to? — (Rokavica.)

*

Plovica teče za ilovico, ker mu je ilovice ukradla. Kako je to? — (Lončar teče z ilovnatimi rokami in obleko za tatom, kateri mu je ukradel lonec.)

*

(Koliko črk ima sveto pismo? — (Sveto pismo = deset črk.)

*

Na kateri gori je največ križev? — (Na klopčiču, ker se na njem križajo niti premnogokrat.)

*

Kriv je, pa ga nihče ne obsodi. Kdo je to? — (Srp.)

*

Katera obleka ni nič raztrgana? — (Cela.)

*

Pol centa jedi in dva centa soli se skupaj skuha, pa je še neslano. Kako je to? — (Ako se kuhajo cela jajca s soljo.)

*

Majhno je in okroglo, beži iz ječe v ječo, pa vendar prehodi cel svet. Kaj je to? — (Denar.)

*

Manjši kot kos, vselej sem bos — grem pred seboj z očmi nad seboj. Kdo sem? — (Nos.)

*

Poleti sem oblečen, pozimi pa slečen. Kdo sem? — (Koruza.)

*

Katera hiša je vedno prosta davka? — (Polževa.)

*

Liste ima, pa ni drevo; hrbet ima, pa ni žival; platnice ima, pa ni vedrica; kaj je to? — (Knjiga.)

*

Kaj imaš, dokler me ne poznaš? — (Zastavico.)

*

Zakaj teče zajec pred belim psom hitreje, kakor pred črnim? — (Ker misli, da je beli pes slekel suknjo, da bi ložje tekel za njim.)

*

Kje raste najboljše vino? — (Nikjer, ker vino ne raste, ampak samo grozdje.)

*

Kako moreš „suho travo“ napisati samo s štirimi črkami? — (Ako napišeš: seno.)

*

Vrh strmih gor sem jaz doma, vsak v dolih tudi me pozna, na zemlji jaz povsod stanujem, na morju ladje prekucujem; kako se imenujem? — (Veter.)

Vsebina.

Stran

Predgovor	3
---------------------	---

I. Kemično-fizikalčne spretnosti.

Goreči jabolčni režlji	5
Goreča voda	5
Goreč robec, ki ne zgori	5
Negorljiva karta	6
Prstan na nití, ki je zgorela	6
Negorljiv les	6
Jajce v steklenici	6
Jajce, ki začne samo goreti	7
Jajce, kakor kamen trdo	7
Jajce v prstanu	7
Izbočen napis na jajcu	7
Plavajoče jajce	8
Stoječe jajce	8
Grozd v steklenici	9
Jajce, kuhano v mrzli vodi	10
Sežgana pisava na roki	10
Papir, ki se sam užge	10
Papir, ki noče goreti	11
Žareče oglje, ki ne prežge robca	11
Žareče oglje, ki ne speče v roko	11
Papir nad lučjo, ki ga ne užge	11
Novec, ki se raztopi v orehovi lupini	12
Novec, ki se raztopi v vroči vodi	12
Sveča, ki se užge v vodi	12
Belo vino izpremeniti v rudeče	13
Kako se prereže steklenica	13
Kako se lahko s črnilom piše na les	13
Plavajoča šivanka	13

Kalna voda se sčisti	14
Goreča snežna kepa	14
Megla nad praznima krožnikoma	14
Belo mleko se izpremeni v rudeče	14
Kako se pripravi ruta, da ne pušča vode	15
Rudeče roža se izpremeni v belo	15
Začarano citronino drevo	15
Pobeljeno rožo zopet v rudečo izpremeniti	15
Rudečo rožo izpreminiti v zeleno	16
Belorudečo rožo izpremeniti v temnorudečo	16
Cvetlice skupno izpremeniti po barvi	16
Črnilo, ki izgine v 24 urah	17
Pisava, ki se da čitati le takrat, ako jo zmočiš z vodo	17
Pisava, ki postane še le v vodi črna	18
Pisava, ki se prikaže še le nad ognjem	18
Tajna pisava	18
Izpremenljivo črnilo	18
Simpatetične tinte sploh	19
Tajna pisava s štirimi črkami	20
Dve podobi ugasneta luč in jo zopet prižgeta	21
Ugašenje sveče z lijakom	21
Bengaličen ogenj, bel	22
Bengaličen ogenj, zelen	22
Bengaličen ogenj, rudeč	22
Bengaličen ogenj, moder	22
Bengaličen ogenj, rumen	23
Bengaličen ogenj, vijoličast	23
V vodi goreča luč	23
Led nad ognjem	24
V topli hiši na mizo primrznjena žlica	24
Luč, ki se ne da izpihniti	24
Obraze razsvetliti tako, da so popačeni	24
Ugasnjeno luč z nožem prižgati	24
Smodnik z udarcem zažgati	24
Grški ogenj	25
Vulkan ali ognjenik	25
Zvezdni utrinki	25
Vodovod v sobi	26
Pivo in voda ločena v enem kozarcu	26
Lonec izpije iz sklede vodo	26
Voda ne teče skozi lijak	27
Z vodo streljati iz ključa	27

Elektrika brez stroja	27
Cvetlični popki se naglo razcveto	27
Sveže cvetlice pozimi	27
Cvetoča veja pozimi	28
Skakajoče jabolko	28
Razkosanje kamena	29
Luč modre barve	29
Pisava na beljaku trdokuhanega jajca	29
Da novčič v skledi izgine in se zopet vidi	29
Voda se poleti izpremeni v led	30
Salata, ki izraste v pol uri	30
Obrnjena kupica z vodo	30
Živo jajce	30
Zvenjene cvetlice se osvežijo	31
Goreč čaj	31
Kako se seže v vodo in se ne zmočijo prsti	31
Ogenj ti ne škoduje	31
Svinec se raztopi v papirju	31
Goreča luč v ustih	32
Ognježerec	32
Plinova luč na mizi	32
Luč, ki da navzočim obrazom mrtvaško barvo	32
Žveplo se da v roki zažgati	33
Kako počí pivova čaša vsled glasu	33
Kako steklenica ne počí nikdar	33
Subjektivne barvne posebnosti	33
Goreče brodovje	34
Goreč vodomet	34
Prstan iz vode vzeti, a si ne zmočiti prstov	35
Prti, ki ne puščajo vode	35
Vino z vodo pomešati in ju zopet ločiti	35
Tri tekočine v enem kozarcu ločene	35
Goreča voda	36
Pok brez smodnika ali puške	36
Plesoča podoba	36
Varanje tipa	36
Belo karto brez barve izpremeniti v bledorudečo	37
Belo karto brez barve izpremeniti v črno	37
V prt ovito jabolko razrezati	37
Steklo se da rezati s škarjami	37
Palico na dveh kozarcih prelomiti	38
Iz smetane se ne da narediti maslo	38

II. Spretnosti s kartami.

Kako uganiti karto, katero si je kdo zapomnil . . .	39
Kako uganiti karto, ki se jo je zapomnilo izmed 12 kart	39
Kako uganiti karto iz kateregakoli števila	40
Kako uganiti dve karti	41
Izmed 21 kart zapomnjeno karto zadeti	42
Vsak navzoči si izbere 2 karti, kateri potem zadeneš	42
Karto zadeti pod prtom	43
Zasukano karto najti med drugimi	44
Pokazano karto spoznati	44
Od drugega odbrano karto zadeti	45
Potegnjeno karto zadeti	46
Izmed 25 kart zapomnjeno karto zadeti	46
Z zavezanimi očmi karte zmešati in pravo zadeti .	47
S tehtanjem zadeti pravo karto	48
Osebo prisiliti, da si nehote izbere določeno karto	48
Z zavezanimi očmi spoznati, ali je karta podoba ali ne	49
Potegnjeno karto na duri pribiti	49
Kako se položi 12 kart, da se jih v vsaki vrsti našteje po štiri	50
Kako spoznaš po hrbtu črne in rudeče karte . . .	50
Kako položiš na mizo 4 kralje, da se vidijo le glave	51
Vse karte navidezno nepogledane po vrsti imenovati	51
Kako se karta v roki drugega navidezno izpremeni	51
Karto na mizi izpremeniti	52
Kako spraviš izmed treh na mizi ležečih kart srednjo iz sredine, a se je ne dotakneš	53
Kako vržeš igro na mizo, da se površnja karta sama obrne	53
Skakajoča karta	53
Kako vržeš karte v zrak in se te še le na tleh razlete	54
Kako narediš, da potuje karta po mizi	54
Kako obdržiš po udarcu samo srednjo karto v roki	54
Kako razdeliš štiri karte med tri osebe, da ni jedna ne dobi več kot druga	55
Kako zadeneš, ali ima oseba v desni ali levi roki ravno število kart	55
Trije neločljivi kralji	56
Kako odbiješ karto pod krono, te pa ne	56

Kako vržeš igro v zrak in bode vsakemu navzo- čemu obvisela po ena karta na nosu	56
Uganiti, kaj stoji na karti, ki leži na tleh	57
Kako zlezeš skozi karto	57
Kako se izda karto z dihom	58
Spremenjeni karti	59

III. Računarske spretnosti.

Kako se ugame število	60
Kako ugameš število, katero si kdo drugi misli	61
Kako ugameš ravno število, katero si kdo drugi misli	62
Kako ugameš mišljeno število na drug način	62
Število 37	63
Med 16 števili eno zadeti, katero si je kdo mislil	63
Rojstni dan katere osebe zadeti	65
Oči treh kock, ki so bile vržene, zadeti	65
Oči dveh kock zadeti	66
Kako ugameš število novcev	67
Ravno število ali neravno	68
V kateri roki je zlat, v kateri srebrn novec	68
Enoliko število	69
Kako napišeš tisoč s številkami a brez ničel	70
Kako se naredi iz 4 črt ena	70
Kako prerežeš kolač s tremi prerezami na 8 delov	71
Dokaz, da je polovica od 12 sedem	71
Kako je polovica od 8 nič	71
Kako narediš iz 3 čveterokotov štiri	72
Kako napišeš števila 1—9 v devet polj tako, da dobiš pri soštevanju od zgoraj navzdol, vodoravno in počrez vedno 15	72
Kako narediš iz 6 čveterokotov z izbrisanjem 5 stranic tri	73
Razdelitev dedščine	73
Ogoljufani krčmar	75
Prodajalka s sadjem	76
Ovčar in njegove ovce	77
Koliko ima vsak	77
Oba Arabca in popotnik	78
Nadzornica v zavodu	78
Umeten most	79
Prebrisan prehod črez most	80

Vojaški novinci	81
Koliko jabolk imata	81
Zaviti testament	81
Čudno soštevnanje	82
Starost družine	82
Čudna družina	83
Računarski drobiž	83

IV. Burke in šaljivi poskusi.

Kako je mogoče vzeti denar izpod klobuká, ne da bi se dotaknil klobuka	89
Najboljši skakač ne more preskočiti slamne bilke	89
Dve osebi, ki stojita komaj 10 cm narazen, ne moreta se dotakniti	90
Stavo za denar dobiti	90
Pri odprtih durih ne moreš vreči kakšne reči skozi duri	90
Kako se naredi s tremi srebrnjaki križ	91
Trije koščki kruha	91
Kako daš komu kaj v roko, kar vsi vidijo, le dotičnik ne	91
Kako ne more kdo sam vstati	92
Kako se ne more lonec s sekiro na mizi ubiti	92
Kako pobereš po hiši orehe, akoravno si v sredi hiše naredil krog okoli sebe in ga ne bodeš prestopil	92
Kako se da iz dobro zamašene steklenice piti vino	92
Kako dobiš iz ene roke v drugo katerikoli predmet, čeprav držiš roki stegnjeni od sebe	93
Kako se potegne skozi luknjo za gumb (gumbnico) vrvica, katero drži na obeh koncih druga oseba in ti se vendar rešiš vrvi, ne da bi jo prerezal	93
Kako dve osebi ne moreta prižgati luči	93
Celo družbo posaditi tako, da sedi vsak drug drugemu na kolenih	94
Kako se položi na nož, ki je zapičen v steno, novec, katerega ne more kdo drugi odbreniti	94
Kako ne morejo 4 osebe odnesti stola	94
Kako narediš, da nima oseba, katero si poslal iz sobe, ko pride nazaj, nobene glave več	95
Kako ne more oseba pobrati predmeta, ki leži pred njo na tleh	95

Kako pihneš od 4 koščkov papirja samo 3 proč	95
Kako skriješ luč, da jo vidijo vsi, samo jeden ne	95
Kako se ne more prstan mirno držati	96
Kako se more kakšna številka v temi uganiti	96
Kako vzameš denar izpod kozarca vode, da tega tvoj tovariš videl ne bo	96

V. Razni poskusi.

Kako narediš, da skače novce v kozarcu	97
Kako narediš, da ti izgine novce z dlani	98
Zamenjana novca	98
Novce, ki se ne da prijete	99
Gibajoč novce	99
Z zavezanimi očmi zadeti odbrani novce	100
Krona obtiči navidezno na čelu	100
Kako je izginil novce	101
Kako dvigneš moža samo s prsti	101
Kako vidiš v ogledalu več nosov in očij	102
VI. Zastavice.	103

